

PRIM' AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMHALLEF

ONOR. ROBERT G. MANGION

SEDUTA TAT-3 TA' MEJJU, 2024

Kawża Numru: 7

Rik. Ġur. 83/2018 RGM

Glen Azzopardi

vs.

Stuart Gordon Craig

Il-Qorti

1. B'rikors **ġuramentat** tat-30 ta' Jannar 2018 l-attur fisser li permezz ta' avviż fuq gazzetta lokali maħruġ lejn l-aħħar tas-sena elfejn u sittax, huwa kien ippubblika l-interess tiegħu li jakkwista *accountancy /audit practice* bl-intiża li huwa jespandi x-xogħol u klijentela tiegħu f'dan il-qasam. Il-konvenut kien avvicina lill-attur sabiex jittrasferixxi l-prattika ta' awditjar tiegħu. Fid-9 ta' Jannar 2017 intlaħaq ftehim bejn il-partijiet li permezz tiegħu l-konvenut fost affarijiet oħra, obbliga ruħu u aċċetta li
  - (a) Jintroduci lill-attur għall-klijenti kollha indikati fuq il-lista annessa mal-istess ftehim fi żmien xahar mid-data tal-istess ftehim, u
  - (b) Jithallas is-somma indikata fl-istess ftehim ta' €266,880 mingħand l-attur fuq medda ta' nemes snin billi l-attur jgħaddilu 50% tal-*fees* li kien ser ikun

qed jirċievi mix-xogħol ta' awditjar li kien ser jagħmel mix-xogħol trasferit lilu skont l-istess ftehim.

Wara li l-konvenut introduċa lill-attur ma' Papilio Services Ltd u Francis J. Vassallo & Associates Ltd, żewġ *company service providers* (minn issa 'l quddiem CSPs), dawn urew id-disponibilità tagħhom li jibdedw jużaw is-servizz tal-attur u fil-fatt beda perjodu ta' *handover* għal dan il-għan li kien intiz li jkun applikabbli fl-ewwel sena tal-ftehim. Fisser li waqt dan il-perjodu huwa beda jaħdem direttament mal-istess CSPs fuq numru ta' *audits* u beda jibni relazzjoni ta' xogħol magħhom bl-intiża li l-klijenti li kienu għadhom jidhru fuq il-konvenut eventwalment jinqalbu fuqu wara l-ewwel sena kif indikat.

L-attur ippremetta li wara li huwa beda jagħmel dan ix-xogħol, il-konvenut mingħajr raġuni valida beda jostakola u effettivament waqqaf dan l-istess *handover* billi reġa' ha f'idejh ix-xogħol li kien beda jiġi mgħoddi mis-CSPs imsemmija u dan bi ksur tal-ftehim li kellu mal-attur. Ippremetta li dan kollu seħh wara li fil-frattemp, fir-rigward tal-*fees* li kienu ser ikunu qed jiġu ġġenerati minnu in konnessjoni mal-*audits* li huwa beda jaħdem in konnessjoni max-xogħol mgħoddi lilu skont il-ftehim, il-konvenut naqas milli jhallas lill-attur għal dan ix-xogħol li kien qed jagħmel l-attur u dan minkejja li l-konvenut kien saħansitra obbligat ruħu li jhallas lill-attur 75% tal-*fees* li kienu ser jiġu ġġenerati minn dan ix-xogħol kif jirriżulta minn email mibgħuta mill-konvenut lill-attur fl-20 t'April 2017. L-attur fisser li dan kien ftehim propost mill-konvenut stess. B'konsegwenza ta' dan, għal dak li kellu jkun biss perjodu temporanju, il-flus referibbli għax-xogħol tal-istess *audits* kienu ser ikunu qed jinġabru direttament mill-konvenut minflok jithallsu lill-attur, bl-intiża ċara però li l-attur imbagħad jithallas mill-konvenut is-sehem li kien ser ikun qed jiġi dovut minnu. Fisser li effettivament huwa hadem madwar tletin *audits* b'valur ta' xogħol ekwivalenti għal €31,134 (€36,738.12 VAT inkluż) fejn il-pagament kien ser ikun qed jiġi mgħoddi lill-konvenut biex imbagħad iħallas lill-attur is-sehem dovut lilu skont ir-rata ta' 75% ekwivalenti għal €23,350.50 (jew €27,553.59 (VAT inkluż), b'eċċezzjoni ta' *audit* wieħed li tħallas direttament lill-attur fis-somma ta'

€1,840 (€2,171.20 VAT inkluż) wara li l-klijent in kwistjoni effettivament inqaleb mill-ewwel fuq l-attur minflok baqa' fuq il-konvenut, minn liema *audit* l-attur kien intenzjonat li jgħaddi lill-konvenut is-sehem dovut lilu ta' 50% skont il-ftehim tad-9 ta' Jannar. Konsegwentement, tenut kont tas-somom hawn fuq indikat l-attur baqagħlu bilanċ favurih ta' €22,430.50 (€26,467.40 VAT inkluż) li baqa' dovut lilu meta wieħed jikkonsidra l-pagamenti dovuti lilu wara li jitnaqqas il-bilanċ li kellu jgħaddi lill-konvenut. L-attur fisser ukoll li ma' dan kollu, minkejja li għaddiet sena mid-data tal-ftehim li sar bejn il-partijiet, il-konvenut mhux biss naqas milli jgħaddi lill-attur il-klijenti kollha li huwa kellu jgħaddilu iżda saħansitra naqas milli jintroduċih ma' numru ieħor ta' klijenti li ma jaqawx taħt il-kappa ta' dawn il-*company service providers*. L-attur jispjega li in konnessjoni ma' dan huwa jikkalkula li l-introjtu li kellu jkun spettanti lilu mix-xogħol mgħoddi lilu skont il-persentaġġ ta' 50%, kellu jkun ekwivalenti għal €2,754.24 (jew €3,250.90 VAT inkluż) u €8,380 (jew €9,888.40 VAT inkluż).

L-attur ippremetta li permezz ta' email datata 16 t'Ottubru 2017 il-konvenut ippropona lill-attur jithallas dak dovut lilu jekk in kontro-kambju huwa jaċċetta li jiġi *sub-contracted* mill-konvenut minflok jiġu trasferiti lilu l-klijenti kif kien originarjament miftiehem. L-attur m'aċċetta tali proposta u dan għaliex kien ser jirrapprezenta bdil materjali tal-ftehim. L-attur fisser ukoll li in oltre il-konvenut ikkomunika direttament mal-CSPs fis-17 t'Ottubru 2017 jallega li l-attur ma kellux jithallas dak mitlub u informa lill-attur li huwa kien ser jitlob lil wieħed mis-*service providers* sabiex jibdew jikkomunikaw miegħu (cioe mal-konvenut) biss biex ix-xogħol jagħmlu l-konvenut bi ksur tal-obbligi li l-istess konvenut kien assumu. L-attur jgħid li l-konvenut għamel preċiżament dak li kien hedded li kien ser jagħmel u effettivament reġa' ġibed lura lejn ix-xogħol kollu referibbli għaž-żewġ *service providers* bil-konsegwenza li l-attur tilef introjtu ulterjuri mix-xogħol li suppost kien kontemplat li kien ser jiġi mgħoddi u jsir mill-attur. L-attur kompli jispjega li meta huwa ikkomunika mas-*service providers* fir-rigward ta' dan kollu, dawn indikawlu li minkejja li huma ma kellhom ebda oġġezzjoni li x-xogħol ikompli jagħmlu l-attur, ladarba l-awditur

tagħhom kien għadu jidher li kien il-konvenut, huma ma setgħux jgħaddu x-xogħol lill-attur jekk mhux bl-aċċettazzjoni tal-konvenut.

In segwietu għal dan kollu, l-attur wasal għall-konklużjoni li l-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017 li kellu mal-konvenut kellu jiġi rexiss. Fisser li l-aġir tal-konvenut wassal u ser iwassal għal telf finanzjarju konsiderevoli kemm fir-rigward ta' xogħol li għamel u li baqa' ma tħallasx għalih kif ukoll xogħol prospettiv li kellu jiġi mgħoddi lilu u li issa m'huwiex ser jiġi hekk mgħoddi, b'tort uniku tal-konvenut li aġixxa in *mala fede* u billi zamm u għamel xogħol li suppost kellu jgħaddi lill-attur.

F'dan ir-rigward l-attur jikkalkula li anke meta jikkonsidra biss dak li kien qed jidher b'indikazzjonijiet ċari li kien ser ikun ix-xogħol u klijenti li kienu ser jiġu mgħoddija lilu mingħajr ebda diffikultà, huwa kien ser ikun qed jagħmel introjtu annwali ta' €43,322 (jew €49,939.96 VAT inkluż), liema somma tirrappreżenta 50% tal-introjtu mix-xogħol annwali kontemplat, bil-50% l-ieħor ikun dak li skont il-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017 kien ser ikun il-ħlas dovut lill-konvenut in konnessjoni ma' dawn ix-xogħol għal 4 snin kalkulati minn wara l-ewwel sena bħala pagament għat-trasferiment favur l-attur tal-*accountancy/audit practice* tal-konvenut bil-konsegwenza li l-attur matul l-istess perjodu ta' erba' snin kien ikun ipperċepixxa introjtu ta' €169,288 (jew €199,759.84 VAT inkluż). Wara dan l-erba' snin l-attur kien ser jibda jipperċepixxu 100% tal-introjtu.

Nonostante li b'ittra ufficjali tat-30 ta' Novembru 2017 huwa interpella lill-konvenut sabiex il-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017 jiġi rexiss u sabiex il-konvenut iħallas il-kumpens dovut lilu għal xogħol li sar minnu u sabiex jikkumpensah għal danni li soffra minħabba telf ta' xogħol, il-konvenut baqa' inadempjenti kif jirrizulta mill-ittra ufficjali datat 11 ta' Dicembru 2017. Kien għalhekk li l-attur istitwixxa l-kawża odjerna fejn qed jitlob lill-Qorti-segwent:

- 1) "Tiddeċiedi u tiddikjara li l-konvenut Stuart Craig Gordon huwa ħati li ma onorax u konsegwentement kiser il-ftehim datat 9 ta' Jannar 2017 li huwa daħal fih mar-rikorrent mingħajr raġuni valida fost oħrajn riżultat ta' *mala*

fede u ksur ta' obbligi kuntrattwali, legali u fiduċjarji fil-konfront tal-attur rikorrent;

- 2) Tordna r-rexissjoni u tħassir ta' l-istess ftehim datata 9 ta' Jannar 2017 indikat fl-ewwel talba in vista tal-fatt li dan l-istess ftehim ma jistax issa jiġi attwati u dan b'tort uniku tal-konvenut kif indikat fl-ewwel talba;
- 3) Tiddeċiedi u tiddikjara li l-konvenut Stuart Craig Gordon għandu jikkumpensa lir-rikorrent dak l-ammont dovut lilu fis-somma ta' sitta u għoxrin elf, erba' mija u sebgha u sittin Ewro u erbgħin ċenteżmu (€26,467.40 VAT inkluż) kif indikat fit-tmien premessa ta' dan ir-rikors ġuramentat, flimkien ma' l-imgħaxijiet dekorribbli mid-data tal-preżentata ta' din il-kawża, bħala ħlas dovut lill-istess rikorrent in konnessjoni ma' xogħol li huwa laħaq għamel in konnessjoni ma' l-istess ftehim datat 9 ta' Jannar 2017 kalkulati skont il-persentaġġ ta' 75% kumpens fuq il-fatturat iġġenerat mix-xogħol li sar mir-rikorrent, liema persentaġġ ġie sussegwentement indikat mill-istess konvenut wara l-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017 kif indikat f'dan ir-rikors ġuramentat;
- 4) Tiddeċiedi u tiddikjara li b'konsegwenza tal-ksur ta' l-obbligi tiegħu hawn fuq indikati versu r-rikorrent il-konvenut Stuart Craig Gordon ikkaġuna u ser ikun qed jikkaguna danni lir-rikorrent u konsegwentement tordna li l-istess konvenut għandu jikkumpensa lir-rikorrent is-somma ta' mija u disgħin u sittin elf, mitejn u tmienja u tmenin Ewro (€169,288 – referibbli għal xogħol tal-valur ta' €199,759.84 VAT inkluż) kif indikat fil-premessa numru 18 ta' dan ir-rikors ġuramentat jew kwalsaisi somma oħra li din l-Onorabbli Qorti tqis opportuna bil-ħatra ta' espert/i nominati minnha jekk ikun il-każ, flimkien ma' l-imgħaxijiet dekorribbli mid-data tal-preżentata ta' din il-kawża, bħala ħlas dovut lill-istess rikorrent in konnessjoni ma' xogħol li kien hemm indikazzjonijiet konkreti li huwa kien ser ikun qed jagħmel entro l-ħames snin kalklulabbli mid-datat tal-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017;

- 5) Tiddeċiedi u tiddikjara li b'konsegwenza tal-ksur ta' l-obbligi tiegħu hawn fuq indikati versu r-rikorrent il-konvenut Stuart Craig Gordon ikkaġuna u ser ikun qed jikkaġuna danni oħra lir-rikorrent, fost oħrajn kif indikat fil-premessi numru 9 ta' dan ir-rikors ġuramentat fis-somma ta' elfejn seba' mija u erbgħa u ħamsin Ewro u erbgħa u għoxrin ċenteżmu (€2,754.24 – referibbli għal xogħol tal-valur ta' €3,250.90 VAT inkluża) u tmient elef, tlett mija u tmenin Ewro (€8,380 referibbli għal xogħol tal-valur ta' €9,888.40 VAT inkluża), is-somma ta' tlieta u tletin elf u ħamsa u sebghin Ewro (€33,075 referibbli għal xogħol tal-valur ta' €39,028.50 VAT indikata fil-premessa numru 11 ta' dan ir-rikors ġuramentat, kif ukoll somom ulterjuri referibbli għal dak indikat fil-premessi numru 15 u 19 ta' dan ir-rikors ġuramentat in konnessjoni ma' xogħol ieħor li l-konvenut kellu jgħaddi iżda ma għaddiex lir-rikorrent, telf ieħor futur wara s-snin indikati fit-talba preċedenti u telf ta' xogħol li sofra l-esponent biex jirrendi ruħu disponibbli għal xogħol li suppost kellu jiġi mgħoddi lill-mill-konvenut skont il-ftehim datat 9 ta' Jannar 2017, liema somma ta' danni komplessiva għandha tiġi kwantifikata f'aktar dettal matul il-mori ta' din il-kawża skont il-provi li ser iressaq ir-rikorrent fir-rigward jew bil-ħatra ta' espert/i nominati minn din l-Onorabbli Qorti jekk ikun il-każ, u konsegwentement tillikwida l-kumpens li għandu jiġi hekk dikjarat li hu dovut lir-rikorrent u tordna li l-istess konvenut għandu jikkumpensa lir-rikorrent is-somma ta' danni ulterjuri hekk likwidata, flimkien ma' l-imgħaxijiet dekorribbli mid-data tal-eventwali sentenza;
- 6) Tordna lill-konvenut sabiex fi żmien qasir u perentorju li jkun stabbilit minn din l-Onorabbli Qorti, iħallas lir-rikorrent il-ħlas u kumpens hekk likwidat favurih skont it-tielet, ir-raba' u l-ħames talbiet hawn fuq indikati;
- 7) Bl-ispejjeż ta' din il-kawża u dawk ta' l-ittra uffiċċjali numru 4504/17 kontra l-konvenut li minn issa huwa ngunt għas-subizzjoni, bl-imgħaxijiet mid-data tal-preżentata ta' din il-kawża fir-rigward tas-somom indikati fit-tielet u r-raba' talba u mid-data tal-eventwali sentenza fir-rigward tal-kumplement tas-somom indikati skont il-ħames talba hawn fuq indikata.”

2. **B'risposta ġuramentata** tat-12 ta' Marzu 2018 il-konvenut fisser li huwa qatt ma ta lill-attur x'jifhem li ser ikollu dħul garantit iġġenerat mil-lista ta' klijenti annessa mal-ftehim; la l-ftehim ma jipprovdi għal tali assikurazzjoni u lanqas qatt il-konvenut ma ta' indikazzjoni lir-rikorrent li mhux ser ikun hemm klijenti individwali li mhux ser jaċċettaw li l-*audit* tagħhom isir mill-attur. Il-konvenut fisser li l-awdituri huma appuntati mill-azzjonisti tal-kumpaniji u mhux mid-diretturi jew mill-*company service providers* u fuq dan huwa m'għandu ebda kontroll. Jgħid ukoll li l-partijiet tant kienu konxji ta' din il-possibilità li l-Artikolu 2 tal-ftehim jistipula kif il-prezz tat-trasferiment kellu jkun aġġustat f'każ li l-klijenti elenkati mal-ftehim ma jaċċettawx li jappuntaw lill-attur bħala awditur. Il-konvenut jiċhad li huwa kien informa lill-attur li s-CSPs mhux ser ikollhom bżonn jiksbu l-approvazzjoni tal-klijenti tagħhom sabiex jiġi sostitwit l-awditur tal-kumpaniji individwali, stante li dan imur kontra r-rekwiżiti tal-Att dwar il-Kumpaniji. In oltre l-konvenut eċċepixxa wkoll li s-*service providers* kien informahom bil-ftehim li għamel mal-attur, iżda dawn insistew li ma jridux li huwa jiġi sostitwit b'awditur ieħor u dan minħabba t-tibdiliet godda f'*accounting standards* u għalhekk talbuh jibqa' l-awditur responsabbli. Jgħid li għalhekk mhux minnu li kien hemm aċċettazzjoni da parti tal-klijenti li jużaw is-servizz tal-attur; li kienu aċċettaw kien biss li l-attur jattendi mal-konvenut fl-uffiċċju tal-klijenti sabiex ikun jista' jassistih, biex b'hekk ikunu jistgħu jieħdu deċiżjoni informata dwar jekk l-attur huwiex il-bniedem idoneju biex jissostitwixxi lill-konvenut. Kompla jgħid fit-tielet eċċezzjoni tiegħu li a kuntrarju ta' dak li jgħid l-attur, matul is-sena 2017 ma kien hemm l-ebda *handover* tal-*audits* fir-rigward tas-sena 2016. Il-konvenut jinnega li l-attur hadem mas-*service providers* f'ismu, iżda hadem bħala imqabbad mill-konvenut. Is-CSPs qatt ma indikaw da parti tagħhom li kellhom l-intenzjoni li jibdew jaħdmu direttament u esklussivament mal-attur. In oltre jinsisti li huwa qatt ma wettaq xi ostakli jew waqqaf lill-attur milli jwettaq xogħlu. Jispjega li meta l-attur ma bediex jottempora ruħu mat-*templates* u l-*formulas* li kienu stabbilit mal-klijenti relattivi, huwa kien jeżegwixxi l-emendi neċessarji minħabba tali nuqqas u kien biss meta induna li kien qed ikun hemm ħafna żbalji minħabba

din l-inadempjenza tiegħu li l-konvenut talab lill-attur biex ma jkomplix jipprepara *draft financial statements*. Spjega li meta l-konvenut insista li jkun hemm ftehim bil-miktub fir-rigward tal-pagament għas-servizzi ta' *sub-contracting* magħmula mill-attur, l-attur irrifjuta li jiffirma tali ftehim u dan wassal għad-deċiżjoni li huwa javża lil Francis J. Vassallo & Associates Ltd li l-attur mhux ser jiġi imqabba minnu iżjed biex jagħmel ix-xogħol f'ismu. Jgħid li meta l-attur sar jaf b'din id-deċiżjoni, l-attur approprja ċertu dokumentazzjoni minn *file sharing internet site* li kienu waqqfu flimkien il-partijiet, bil-konsegwenza li l-konvenut kellu jieħu ċerti passi u jagħmel xogħol addizzjonali. Il-konvenut eċċepixxa wkoll li l-ftehim bejn il-partijiet kien fis-sens li l-attur iħallas lill-konvenut 50% tal-*audit fee* fir-rigward ta' dawk l-*audits* li jiġi appuntat bħala awditur u dan fi żmien ħamest ijiem mid-data tal-pagament u meta il-konvenut jithallas dawk il-kontijiet imsemmija f'Dokument "B" maħruġa f'ismu miż-żewġ *service providers*, l-attur joħroġlu kont għal tlett kwarti tal-ammont la darba dan jithallas. Fir-rigward tat-tletin *audits* li l-attur allega li l-ħadem, il-konvenut jirribatti li dan mhux minnu stante li wara li l-attur approprja l-*files*, il-konvenut kellu jagħmel *reconstruction* ta' numru ta' *audit files* u għalhekk l-*audit fee* imsemmija mill-attur hija żbaljata. Il-konvenut isostni li huwa wettaq l-obbligi kollha assunti minnu fil-ftehim u jekk kien hemm xi nuqqas ta' introduzzjoni ma' numru ta' klijenti oħra li ma jaqawx taħt il-kappa ta' CSPs, dan kien a kawża ta' inadempjenza tal-attur li jottempora ruħu mal-obbligi assunti minnu fl-istess ftehim. Il-konvenut jeċċepixxi li huwa kien offra li jagħti xogħol lill-attur fuq *sub-contracting basis* bil-għan li jipprovdilu dħul sakemm u jekk jiġi aċċettat li jkun awditur mill-klijenti u l-ftehim kien li l-attur jiġi mħallas meta l-konvenut jiġbor flusu mingħand il-klijenti tal-*audit* partikolari. Jinsisti li huwa għad irid jiġbor flus mingħand il-klijenti u għalhekk il-ħlas lill-attur għadu ma sarx dovut. Huwa eċċepixxa wkoll li huwa bilfors kellu jikkomunika ma' Francis J Vassall & Associates Limited bil-għan li jkun jista' jonora l-obbligi tiegħu versu dan il-klijent, iżda dan limitament għal *audits* li għalihom il-konvenut kien responsabbli. Ikompli jeċċepixxi li huwa qatt ma qal li ma kellhomx jiġu trasferiti *audits* lill-attur, iżda l-unika kundizzjoni li kienet tapplika kienet dik li l-ftehim jistipula li l-attur ma setax jibda fuq *audits* godda sakemm il-klijenti ma

jkunux ħallsu lill-konvenut. Fir-rigward ta' danni, il-konvenut fisser li huwa minħabba l-aġir u nuqqas da parti tal-attur stess li qed isoffri danni. Jeċċepixxi li huwa dejjem onora l-obbligi tiegħu u huwa m'għandux jaħti għal kwalunkwe deċiżjoni tas-*service providers* dwar jekk jappuntawx lill-attur bħala awditur jew le. In oltre jeċċepixxi li hija għal kollox bla bażi li l-konvenut għandu jaħti għal xi forma ta' danni sofferti jew li għad iridu jiġu sofferti mill-attur, stante li l-kriterji li fuqhom qed jibbaża l-pretensjonijiet tiegħu huma għal kollox ipotetiċi.

3. Rat li b'digriet tat-12 t'Awwissu 2021 il-Qorti nnominat lill-awditur Renzo Farrugia. Sussegwentement b'digriet tas-6 t'Ottubru 2021 fuq talba ta' Renzo Farrugia stess, in-nomina tiegħu ġiet revokata. B'digriet ieħor tat-2 ta' Novembru 2021 il-Qorti nominat lill-Awditur Daniela Chetcuti iżda b'digriet tal-10 ta' Novembru 2021 ġiet revokata n-nomina tagħha u dan a bażi ta' raġunijiet mogħtija mill-istess awditur. B'digriet tas-16 ta' Frar 2022 il-Qorti nominat lill-Awditur Victor Camilleri "sabiex jirrelata dwar dak indikat mill-konvenut f'paragrafi numru 1, 2 u 3 a Fol. 199 tal-proċess."¹
4. Rat ir-rapport ipprezentat mill-Espert Ġudizzjarju l-Awditur Victor Camilleri fid-9 ta' Frar 2023 u maħluf fl-istess ġurnata.²
5. Rat il-mistoqsijiet in eskussjoni tal-attur ipprezentati fl-24 ta' Frar 2023³ kif ukoll tal-konvenut ipprezentati fit-8 ta' Marzu 2023⁴.
6. Rat ir-risposti tal-Awditur għal mistoqsijiet in eskussjoni pprezentati u maħlufa fis-6 ta' Ġunju 2023.⁵
7. Rat l-atti kollha tal-kawża;

---

¹ Fol 851 tal-proċess.

² Fol 879 et seq tal-proċess.

³ Fol 887 et seq tal-proċess.

⁴ Fol 890 et seq tal-proċess.

⁵ Fol 898 et seq tal-proċess.

8. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur ipprezentata fl-24 ta' Lulju 2023⁶ kif ukoll in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut ipprezentata fid-19 ta' Settembru 2023⁷.
9. Wara li semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet, il-Qorti ħalliet il-kawża għas-sentenza.

Sunt tal-Provi

10. Xehed **Natale Azzopardi** li fisser li l-konvenut kien jagħmel l-*accounts* u l-*audits* tal-kumpaniji tiegħu u kellu jibqa' jagħmel hekk sal-aħħar tas-sena 2017 iżda l-aħħar *audit* li għamel kien tas-sena 2016. Jgħid li l-konvenut kien informah li ser jirtira u kien ser ilaqqgħu mal-attur li kien ser jibda jieħu ħsieb l-*accounts* u l-*audits* hu. Jgħid li però baqa' qatt ma saret dik il-laqgħa u kien l-attur li f'Lulju 2017 ċempillu biex jiltaqgħu.
11. Xehed **Stephen Mifsud** fejn fisser li l-konvenut kien jagħmillu l-*audits* tal-kumpanija tiegħu. L-aħħar *audits* li saru mill-konvenut kienu tal-2016 u dan għaliex safejn jiftakar il-konvenut kien ser jirtira. Jgħid li laqgħa formali mal-attur ma kienx hemm u dan għaliex l-*audits* kienu urġenti u beda mill-ewwel.
12. Xehed **Anton Camenzuli** li spjega li l-konvenut kien jagħmel l-*audits* tal-kumpanija tiegħu u baqa' jagħmel hekk sas-sena 2016 u dan għar-raġuni li kien ser jirtira. Jgħid li l-konvenut kien irrakkomandalu lill-attur. Jikkonferma li laqgħa formali mal-konvenuti ma kienx hemm. Tkellem l-ewwel darba mal-attur fuq it-telefon u ltaqgħu personalment lejn l-aħħar tas-sena 2017 u bidu 2018. Bħala xogħol kien qiegħed jagħmel dak kollu relatat ma' VAT u imbagħad għadda sabiex jagħmel *audit accounts* ukoll.

---

⁶ Fol 903 et seq tal-proċess.

⁷ Fol 943 et seq tal-proċess.

13. Xehed **Carl Buttigieg**, Kap tat-Taqsima tal-accounts tal-klijenti tas-soċjetà Francis J. Vassallo & Associates (minn issa 'l quddiem FJV&A). Jispjega li bħala xogħol huma jaħdmu ma' kumpaniji ta' awditjar kemm kbar kif ukoll żgħar. Jgħid li l-konvenut kien wieħed milli jagħtihom servizz. Mistoqsi kemm kellu klijenti l-konvenut, jgħid li kellu madwar erbgħin però mhux aktar minn ħamsin. Jispjega li huma l-klijenti tagħhom li jagħzlu l-awditur tagħhom "*and it is up to the client to retain Mr. Craig or to change him to someone else.*"⁸ Jispjega li s-Sur Craig kien informahom li kien qiegħed jippjana li jirtira u darba (ma jiftakarx meta eżatt) s-Sur Craig kien mar mas-Sur Azzopardi sabiex jintroduċih lilhom bħala persuna li s-Sur Craig ħa jkun qed jaħdem miegħu "*with the intention eventually to be some further type of arrangement between Stuart and Glen.*"⁹ Ix-xhud jikkjarifika li l-arranġamenti li l-klijenti tagħhom kellhom kien mas-Sur Craig biss. Jgħid li jiftakar li s-Sur Azzopardi mar l-uffiċċju tagħhom biex jagħmel xi xogħol lis-Sur Craig però ma jafx x'xogħol kien u jekk kienx xogħol ta' kwalità. Isostni li l-kommunikazzjoni tagħhom dejjem kienet mas-Sur Craig. Wara li gie muri l-korrispondenza, ix-xhud fisser li korrispondenza mal-awdituri jkun hemm u jikkonferma li kienu ntbagħtu korrispondenza rigward xogħol.¹⁰ Ix-xhud qal l-għan tal-laqgħa imsemmija kienet "*that eventually Stuart would, if he deems that the work done by Glen was okay, he would have recommended to us for him to take on Stuart's portfolio.*"¹¹ Buttigieg qal li s-Sur Craig introduċa lis-Sur Azzopardi bħala xi ħadd li jaħdem miegħu. Ix-xhud fisser li x-xogħol ta' Azzopardi ma kienx jiġi ċċekkjat minnhom, kellu jkun kuntent Craig bix-xogħol ta' Azzopardi; Craig kellu jinformat li Azzopardi kien ser jieħu postu kompletament u huwa biss bil-barka tas-Sur Craig li huma kienu ser jirrakkomandaw lis-Sur Azzopardi, għalkemm imbagħad huwa sta għal klijenti tagħhom li japprovaw lis-Sur Azzopardi. Ix-xhud jgħid li huma kienu infurmaw lil numru ta' klijenti tagħhom li s-Sur Craig qiegħed jippjana li jirtira u ħafna minnhom kienu iddeċidew li jibdlu l-awdituri mingħajr aktar komunikazzjoni.

---

⁸ Fol 79 tal-proċess.

⁹ Fol 81 – 82 tal-proċess.

¹⁰ Fix-xhieda tal-25 ta' Ġunju 2018 – fol 360.

¹¹ Fol 84 tal-proċess.

Mistoqsi minn tah struzzjonijiet biex ma jkomplix jikkorrispondi mas-Sur Azzopardi, ix-xhud jgħid li kien is-Sur Craig u jgħid li huwa ma ingħatax raġuni għal dan u lanqas ma staqsa.

14. In kontro-eżami is-Sur Buttigieg jispjega li l-ħlas kien isir billi l-kont kien joħroġ mis-Sur Craig, l-awditur registrat magħhom (u mhux is-Sur Azzopardi), jgħaddu l-kont lill-klijent tagħhom. Jekk il-klijent ma jħallasx imbagħad is-Sur Craig jibgħat jinformatom li l-klijenti għadhom ma ħallsux. In ri-eżami mistoqsi jekk kienx hu li kellu jagħti l-approvazzjoni tiegħu biex l-attur jibda jiġi introdott lill-klijenti tagħhom jew jekk kienx is-Sur Craig, ix-xhud jgħid li huma kienu jafu lis-Sur Craig għal żmien twil u kienu joqgħodu fuq dak li kien jirakkomanda. Ikompli jispjega li r-relazzjoni kienet waħda qasira u għalhekk ma setax ikun f'pożizzjoni li jibni opinjoni dwar ix-xogħol tas-Sur Azzopardi.

15. Xehed l-**attur** permezz t'affidavit fejn spjega li huwa kien għamel avviz fuq waħda mill-gazzetti lokali (*The Sunday Times*) biex jixtri negozju tal-accounts u awditjar. Il-konvenut kien l-unika persuna li rriposnda billi ċempillu u kien qallu li xtaq ibiegħ in-negozju għaliex kien qed jippjana li jirtira. Jgħid li spjegaluh li fost il-klijenti tiegħu kellu *company service providers* (CSPs) li kienu jgħaddulu numru sostanzjali ta' *audits* ta' kumpaniji li jingħataw servizzi mingħandhom. Jgħid li waqt id-diskussjonijiet qabel sar il-ftehim, Craig kien qallu li kien ser ikellem lil CSPs dwar il-*handover* li kien ser itih. Jgħid li f'ebda ħin ma kien tah x'jifhem li ser ikun hemm xi problema biex dan kollu jsir jew li l-*handover* kienet ser tkun soġġetta għal xi kundizzjoni daparti tas-CSPs biex japprovawh bħala awditur. Ikompli jispjega li l-ħsieb kien li kif taqleb is-sena kien ser ilaqqgħu mal-klijenti kollha tiegħu mingħajr dewmien biex jibda jaħdem fuq l-*audits* li kienu jagħlqu 31 ta' Diċembru 2016. Jgħid li ma kien hemm ebda pjan ċar ta' kif kien ha jlaqqgħu mal-klijenti kollha però ħalla f'idejn s-Sur Craig biex jagħmel l-arranġamenti neċessarji. Jgħid li wara numru ta' *emails* kienu ftehm fuq il-punti kollha ta' kif ser isir in-negozju u iffirmaw il-kuntratt fid-9 ta' Jannar 2017. Jgħid li ġurnata qabel gie ffirmit il-kuntratt il-konvenut kien laqqgħu ma' Vincent Mifsud Limited u dan sar peress li kellhom bżonn l-*audits* b'mod

urġenti. Ikompli jispjega li skont il-kuntratt huwa kellu jiltaqa' mal-klijenti kollha fi żmien xahar – klawżola li ma gietx onorata. Lejn l-aħħar ta' Frar 2017 kien iltaqa' ma' wiehed mis-CSPs u cioè ma' Papilio Services Ltd u dan wara li s-Sur Craig kien mar jtkellem ma' Chris Armstrong, Direttur u l-persuna responsabbli li jassenja l-*audits* tal-klijenti tagħhom. Jgħid li b'dan induna li l-konvenut ma kienx informahom bih qabel ma għamlu l-ftehim; jgħid li din il-konferma ħadha wara li ltaqa' ma' Chris Armstrong fejn qallu li kellhom jiddiskutu internament dan il-*handover*. Jgħid li huwa kien sorpriz b'dan għaliex huwa kien mingħalih li kollox kien preparat biex jieħu x-xogħol ta' Craig. Skontu, Armstrong kien xettiku jekk l-*audits* għandhomx jingħataw lilu (lill-attur) u waqt laqgħa li Craig ma kienx preżenti għaliha, deher li Armstrong ma kien jaf kwazi xejn fuqu u ħassu qiegħed f'intervista, meta dak ma kienx il-ftehim għax suppost huwa kien digà xtara l-prattika ta' Craig. Fisser li wara din il-laqgħa huwa kien bagħat *email* lil Craig fejn wara li ra li Armstrong ma kienx deċiż jekk għandux jgħaddilu *audits*, kien issuġġerixxa li jibda jagħmel xogħol ta' awditjar tal-klijenti ta' dan ic-CSP b'dan li jibda jiffirma Craig bħala awditur sakemm jakkwista l-fiduċja ta' Papilio u jaċċettaw li l-*audits* jinqalbu fuqu wara li jkunu raw kif jaħdem. Jgħid li dan is-suġġeriment għamlu wara li kien ra li Craig ma kienx laħaq ftehim minn qabel ma' din is-CSP biex jaqilbu l-*audits* nonostante li sar il-ftehim. Fil-5 ta' Mejju 2017 Papilio irrisponda li aċċettaw li jagħmel *audits* fuq bażi ta' prova qabel ma jiddeċiedu jekk għandhomx jaqilbu l-*audits* fuq ismu jew le. Ftit ta' żmien wara beda jaħdem fuq żewġ *audits* ta' klijenti tal-imsemmija CSP. Isostni li fil-frattemp kien bagħat *email* lil Craig biex ilaqgħu ma' klijenti oħra li ma kinux jaqaw taħt CSP u dan peress li Craig kien naqas milli jonora l-klawżola li jlaqqgħu mal-klijenti fi żmien xahar mill-iffirmar tal-ftehim. Żewġ klijenti, Natale Azzopardi u Anton Camenzuli għaddew għandu diversi xhur wara (Azzopardi għal ħabta ta' Lulju 2017 u Camenzuli aktar tard) li Craig għamlilhom u tħallas tal-*audit* 2016 u xogħol ieħor ta' dawn il-klijenti, meta dan l-*audit* kellu suppost jinħadem mill-attur. Ifisser li ma' dawn iż-żewġ klijenti ma kinitx saret laqgħa formali u minn dak li fehem hu, Craig kien qalilhom biss li Azzopardi ser jibda jieħu ħsieb l-*audits*. Sadanittant minn Frar 2017 kien beda jmur ma' Craig għand Francis J. Vassallo & Associates (CSP) biex jibda jagħmel l-*audits*. Jgħid

li l-ewwel ftit Craig kien jieħdu miegħu, kien jiltaqa' ma' Karl Buttigieg li hu l-*head of accountng*. Skont l-attur, dak li fehem hu kien li Buttigieg kien jaf bih, nonostante li ma saritx introduzzjoni formali, iżda kien iħossu aktar bħala impjegat ta' Craig milli l-persuna li ħa *over* m'għand Craig. Skontu, Craig kien għamillu premura biex lill-istaff ta' din is-CSP ma jsemmi ebda diskors li huwa kien ser jieħu *over* ix-xogħol tiegħu nonostante li Buttigieg kien jaf b'dan. Jgħid li din tagħtu x'jifhem li Craig "*ma kienx laħaq ftehim ma' din is-CSP biex dawn jaqilbu fuqi fiż-żmien li kien wassal għall-ftehim ta' bejnu u bejnu dwar it-trasferiment ta' xogħlu għal fuqi u li kien bieghli l-prattika tiegħu*"¹². Kien għalhekk li fis-17 t'April 2017 permezz ta' korrisondenza elettronika esprima l-ħsibijiet tiegħu ma' Craig li huwa kien ser jibqa' bla ħlas peress li l-*audits* kienu għadhom jidhru fuq isem Craig u wkoll li l-flus li suppost qiegħed jirċievi hu qiegħed minflok jirċievuhom Craig. Għal dan it-tħassib Craig irrispondih fl-20 t'April 2017 u propona li sakemm iż-żewġ CSPs jaqblu li jaħdmu dirett miegħu, huwa kellu jieħu 75% tal-pagamenti li jirċievi (Craig). L-attur fisser li għalkemm dak ma kienx il-ftehim, huwa kien aċċetta li sakemm is-CSPs jaqilbu kollox fuqu, huwa jithallas bil-mod propost minn Craig u dan għamlu għaliex huwa kien ingħata serħan il-moħħ li sakemm is-CSPs jaqilbu x-xogħol fuqu, huwa kien ser jithallas xorta. In oltre jgħid li għamel dan l-arrangament ukoll għaliex sa dak iż-żmien kien hemm il-possibilità li eventwalment is-CSPs jaqilbu fuqu x-xogħol. Kieku dik il-possibilità kienet eskluża huwa kien jieqaf milli jaħdem l-*audits* li jiġu mgħoddija lilu għax kellu klijenti oħra tiegħu li seta' jibqa' jiffoka fuqhom. Jispjega li fl-istess email tal-20 t'April 2017 Craig kien assumu li thallas mingħand Vincent Mifsud Ltd għal *audit* li kien ħadem mingħajr ma talbu biex iħallsu 50% tal-ammont. Għal dan jispjega li effettivament huwa thallas wara u kien fit-18 ta' Mejju 2017 li nforma lil Craig li kien irċieva l-flus ta' Vincent Mifsud Limited u li l-ammont kien ser jinqata' mill-ammont dovut lilu mingħandu (cioe mingħand Craig) ta' *audits* li kien safrattant ħadem maż-żewġ CSPs. Ifisser li sa dak iż-żmien huwa kien diġà ħadem erba' *audits* ta' Francis J. Vassallo & Associates u żewġ *audit files* (preparazzjoni biex isiru l-*audits* u cioe kuntratti,

---

¹² Fol 89 tal-proċess.

rċevuti, fatturi, statements ta' spejjeż, eċċ) u *financial statements* (isiru wara li l-awditur ikun ċert mill-figuri tal-*accounts*) ta' Papilio. L-attur fisser li bejn ix-xhur ta' Ġunju u nofs Ottubru 2017 huwa kien ħadem fuq *audits* oħra li jaqaw taħt is-CSPs u jgħaddi sabiex jagħmel referenza għal Dok C pprezentat marrikors promotur. L-attur jirreferi għall-istanzi fejn allegatament il-konvenut kien għamel xi żbalji waqt li kien inkarigat li jagħmel *merger* ta' kumpaniji ta' klijenti tiegħu. Jgħid li huwa kien informa lil Craig b'dan sabiex irranga dawn l-iżbalji u għalkemm dam jigrri xhur warajh, Craig dejjem injora l-*emails* u t-telefonati tiegħu billi qal li mhux veru li kien hemm dawn il-problemi. Jgħid li f'każ minnhom il-klijent kien tah struzzjonijiet li jieħu ħsieb din il-problema hu (ċioe l-attur) u huwa informa lil Craig b'dan u kien f'dak il-mument li Craig irrispondih li jekk għandu bżonn xi dokumenti lest li jgħaddihomlu.

L-attur spjega li f'Awwissu 2017 waqt li Craig kien imsiefer huwa kien mar għand Francis Vassallo & Associates Ltd waħdu biex jagħmel disa' files ta' klijenti trasferiti fuqu. Hawnekk huwa beda jikkomunika direttament mal-impjegati tal-imsemmija CSP u dan fuq struzzjonijiet mogħtija minn Karl Buttigieg (imsemmi aktar 'l fuq). Għalkemm l-*audits* saru huwa baqa' ma tħallasx tagħhom; għal dawn l-*audits* kellu jithallas Craig u dan il-ħlas ma sarx minn Craig għaliex kien qallu li kien għadu ma tħallasx hu. In oltre f'Settembru 2017 Buttigieg beda jikkuppjah f'*emails* li kien qed jibgħat lil Craig sabiex jipplanaw meta ħa jsiru l-*audits* li kien għad baqa'. Għalih dawn l-avvenimenti kollha kienu turija ċara li CSP ma kellhiex problemi li jaħdmu direttament miegħu u li x-xogħol kien qiegħed isir sew.

Fis-27 ta' Settembru 2017 jgħid li bagħat email lil Craig b'lista ta' klijenti Maltin li qatt ma ltaqa' magħhom biex jara meta ħa jibda l-*audits* tagħhom – klijenti li suppost ġew trasferiti lilu. Jgħid li Craig qatt ma rrisponda għal din l-*email* u wara induna mis-sistema elettronika tar-Registru tal-Kumpaniji li l-*audits* tas-sena 2016 kienu saru minn Craig. Jgħid li fil-bidu t'Ottubru 2017 sar jaf li Craig ma kienx qiegħed jagħti każ tal-*audit files* u l-*financial statements* li kien qiegħed jipprepara hu; skopra li Craig kien qed jagħmel il-*financial statements*

għal rasu għall-istess kumpaniji li kien qed jaħdem hu. Jgħid li ċempillu jikkonfrontah b'dan u Craig qallu li dan kien għamlu għax kien hemm xi *link* f'wieħed mill-*statements* li ma taqbilx. Sussegwentement fit-3 t'Ottubru 2017 baġhtlu li huwa lest li jikkopera iżda fakkru wkoll li huwa kien qed jagħmel ix-xogħol filwaqt li suppost kellu jithallas 75% tal-*audit fee*. Din l-*email*, skont l-attur, ma gietx imwieġba mill-konvenut. Fl-istess ġurnata kien baġhtlu *email* oħra sabiex jemendaw il-kuntratt li kellhom "*sabiex l-ewwel sena ta' dan il-kuntratt fir-rigward ta' l-audits referibbli għas-sena 2016 nithallas is-75% li kien propona hu stess [...] (mingħajr pero' ma nbiddel is-sustanza tal-kumplement tal-ftehim)*. L-intenzjoni tiegħi kienet fil-fatt li fir-rigward tal-klijenti li kienu nqalbu fuqi, jien nibda ntieh 50% ta' revenue li suppost kelli nibda naqla' mingħandhom għaž-żmien li kien imsemmi fl-istess ftehim."¹³ Craig wieġeb li ma riedx ibiddel il-kuntratt għaliex ried jara affarijiet mal-avukat tiegħu u dan nonostante li kien Craig stess li kien propona l-ħlas ta' 75%. Jgħid li meta ra din ir-resistenza talbu biex minflok jemenda il-ftehim, jilħqu qbil fuq numru ta' punti mibgħuta f'*email* tal-10 t'Ottubru 2017. Craig ma rrispondix fuq il-punti kollha għajr għal punt wieħed biss u cioè dwar it-talba fejn il-ħlas isir f'kont ta' kumpanija li fetaħ flok direttament f'ismu (il-konvenut irrifjuta li jagħmel dan għaliex l-ftehim li kellhom kien bejniethom u mhux mal-kumpanija). In segwietu għal dan kollu, l-attur jgħid li huwa talab lill-konvenut jiffirmalu karta tal-ammont dovut lilu għax-xogħol li kien għamel sa dak il-punt. Wara diversi tentattivi biex jibgħatlu l-karta bl-ammont dovut, il-konvenut fis-16 t'Ottubru 2017 baġhtlu *email* b'*attachment* indikat bħala *sub-contracting agreement* fejn kien qiegħed jappuntah bħala *sub-contractor* u li ser jjieħu 75% tal-*audit fee*. L-attur isostni li nonostante li hemm imnizzel fid-dikjarazzjoni '*our verbal agreement*', m'huwiex minnu li huwa qatt aċċetta li jkun *sub-contractor* tiegħu. L-attur jinsisti li huwa kien ftiehem li jixtri n-negozju u mhux li jkun sub-appaltatur. Fir-rigward it-talba tal-konvenut li saret fl-istess dikjarazzjoni li l-*audit files* isiru skond l-*standards* tal-*Accountancy Board*, l-attur insista li huwa kien għamel iktar minn għoxrin *audit* skont l-*standards* neċessarji u Craig

---

¹³ Fol 93 tal-proċess.

qatt ma kien bagħtlu *audit review points*. Kien għalhekk li rrisponda għal din l-*email* fejn urih biċ-ċar li ma kienx qiegħed jafdah għar-raġuni li kien għamel xogħol ta' klijenti minn wara daru, għal mod kif mexa meta instabu żbalji fix-xogħol tiegħu (ta' Craig) u għal fatt li b'mod qarrieqi ried jappuntah bħala sub-appaltatur minflok jikkonferma l-ammont dovut ta' xogħlu. L-attur jgħid li in risposta l-konvenut irrispondih b'ton irrabjat u qallu li seta' jagħmel ix-xogħol hu u li ma kienx *well documented*. Qallu wkoll li kien qiegħed jibagħtlu x-xogħol fuq sistema ta' awditjar li skont l-attur din is-sistema kienet għada lanqas biss bdiet taħdem u li fil-verità x-xogħol kien qed jibgħatulu fuq *Excel sheet*. Wara dan kollu l-konvenut indika li kien lest iħallsu 25% flok is-75%. L-attur jgħid li l-konvenut sostna li kien seraq xi *file* minn fuq *shared folder* li kellhom fi *dropbox* u li allura ma kellu xejn xi jħallsu. Għal dan l-attur jgħid li huwa kien neħħa dawk il-*files* b'mod temporanju minn fuq is-sistema ta' xogħol li kien diġà sar jew xogħol li kien għadu qed isir. Dwar dan il-punt ikompli jispjega "*kont neħħejthom temporanjament għax ma bdejtx nafdah peress li kien għadu ma riedx jikkonferma li kien ser iħallasni iżda minflok dawwar dan il-fatt kontrija!*"¹⁴ L-attur jgħid ukoll li Craig kien qallu li ser jinforma lil FJV&A li m'għandux aktar x'jaqsam miegħu u li m'għandhomx jibqgħu jikkomunikaw miegħu fuq *audits* tiegħu (ta' Craig). L-attur jinsisti li fil-verità dawk l-*audits* ma kinux ta' Craig iżda kienu tiegħu skont il-ftehim iffirmit. Jgħid li minnufih huwa ċempel lil Buttigieg ta' FJV&A u dan kien qallu li huma għandhom kuntratt ma' Craig u mhux miegħu u ma kienx ser jidhol fil-kwistjoni li inqalghet bejniethom. L-attur jispjega li minn dak il-mument kull xogħol li kien qed jagħmel in konnessjoni ma' *audits* ta' FJV&A twaqqaf immedjatament. L-attur jgħid li Buttigieg qallu li ladarba Craig ried ikompli huma ma kellhomx għażla. L-attur jgħid li b'dan Craig kiser il-kundizzjonijiet tal-kuntratt iffirmit kif ukoll ġab fix-xejn il-fiducja li kien bena ma' FJV&A. In oltre l-attur jgħid li l-konvenut beda jinnega li kienu fteħmu li jithallas tax-xogħol li kien qed jagħmel sakemm l-*audits* jinqalbu fuqu b'mod ufficijali. L-attur jinsisti li l-konvenut ma kellu ebda raġuni għalfejn iwaqqaf il-ftehim fuq l-iskuża li ma kienx qiegħed jagħmel xogħol tajjeb anke għaliex ir-relazzjoni

---

¹⁴ Fol 94 tal-proċess.

tajba li bena ma' Papilio zammha u bdew ituh xogħol li ma kienx ta' Craig. L-attur ifisser li Craig fin-natura tiegħu jinnega li jkun għamel żball. Jgħid li f'Jannar 2018 huwa talab lil Craig itih l-*audit files* ta' wiehed mill-klijenti li kien għaddielu, iżda Craig ċaħad li jagħmel dan fuq il-premessa li daww huma proprjetà privata tiegħu. Dwar dak li ingħad fir-risposta għuramentat dwar l-appuntar tal-awdituri mill-azzjonisti tal-istess kumpanija, l-attur jgħid li l-awditur jintagħzel mis-CSPs u mhux mill-azzjonisti. L-attur jinsisti li huwa dejjem mexa fuq *templates* stabbiliti u li għamel xogħol tajjeb. Isostni ukoll li mhux minnu li Craig waqqfu minħabba l-iżbalji allegatament tiegħu, iżda minħabba l-fatt li beda jippressah biex jikkonfermalu dak li kien dovut lilu għax-xogħol li kien għamel.

16. In kontro-eżami l-attur jgħid li huma d-diretturi li japprovaw jew jappuntaw l-awditur tal-kumpanija. L-attur jinsisti li fil-kuntratt ma kien hemm ebda eċċezzjoni li l-klijenti kellhom japprovawh. Skontu l-attur, il-klijenti tal-konvenut kienu aċċettawh bħala awditur. L-attur jinsisti li fil-kuntratt m'hemm xejn imniżżel x'jigri jekk il-klijenti ma jaċċettawhx. Jikkonferma li l-maġġor parti tal-klijenti ta' CSPs huma barranin u għalhekk joqgħodu fuq ir-rakkomandazzjoni tas-CSPs. L-attur jikkonferma li s-CSPs "*ma kinux obligati li jaċċettawni. CSPs jikkontrolla fejn imur l-audit*"¹⁵. Jikkonferma wkoll li x-xogħol kien ser jagħmlu hu iżda kien ser jigi iffirmit mill-konvenut. Jikkonferma wkoll li l-klijenti tas-CSPs ma kinux ħa jinqalbu awtomatikament fuqu, iżda kienu ser jinqalbu wara li hu juri li għandu biżżejjed esperjenza u kapaċità li jagħmel dak ix-xogħol. L-attur jaqbel li l-konvenut tah *audit file* komplet tas-soċjetà Vincent Mifsud Limited. Mistoqsi meta kien neħħa d-dokumentazzjoni kollha minn fuq ix-*shared folder* ta' *drop box*, ix-xhud jgħid li neħħiha meta rċieva l-ittra li hu *sub-contractor* u għamel dan mingħajr ma informa lill-konvenut b'dak li kien ser jagħmel. Jgħid li dak inhar stess però reġa' tellahom fuq is-sistema. Mistoqsi għandux prova ta' dan it-*timeline*, l-attur jgħid li m'għandux. Rigward l-*audit files* ix-xhud jgħid li huwa kien għaddielu lill-

---

¹⁵ Fol 652 tal-proċess.

konvenut l-*audit files* ta' żewġ klijenti ta' wieħed mis-CSP tramite *dropbox* u dan huwa evidenti anke mill-fatt li l-konvenut kien ħareġ l-*audited report* f'Settembru 2017. Mistoqsi jekk użax it-*template* mogħti lil mis-Sur Craig, ix-xhud jgħid li le u dan għamlu għax juża programm differenti u bih iħaffef aktar. Lil Craig ma nfirmahx li ser jagħmel hekk però jgħid li kieku Craig kellu problema kien jgħidlu tramite *review points*. Rigward l-allegazzjoni tal-konvenut li huwa ma indikalux somma ta' flus dovuta lill-attur għax ma kellux l-*audit files*, l-attur jispjega li mhux minnu li ma kellux l-*audit files* tant li kien iffirma l-*audit reports*. Jippreċiża li l-*audit file* kien jibnih fuq *dropbox* li kien aċċessibbli lill-konvenut.

17. Xehed **Chris Armstrong**, direttur u partner fil-kumpanija Papilio Service Limited u jispjega li fis-sena 2010, meta huwa beda jaħdem mal-imsemmija kumpanija (dak iż-żmien Cube Services), is-Sur Craig kien diġà awditur ta' klijenti tagħhom filwaqt li s-Sur Azzopardi sar jafu riċentament tramite s-Sur Craig u dan stante li dan tal-aħħar kien qiegħed jippjana li jirtira u li kien għamel arrangament mas-Sur Azzopardi sabiex jgħaddilu l-klijenti. Jgħid li huwa kien xettiku dwar is-Sur Azzopardi għaliex ma kienx jafu u anke għaliex kellu dubju dwar l-esperjenza tas-Sur Azzopardi, kien għalhekk li ikkuntatjah sabiex jiltaqgħu. Jgħid li wara din il-laqgħa kien hemm ftehim li jagħmel awditjar ta' xi kumpaniji sabiex jara x-xogħol tiegħu. Jgħid ukoll li kien hemm xi kumpaniji li ma riedux li jagħmilhom Azzopardi għaliex kienu kumplessi. Fisser li l-konvenut kien eventwalment infurmah li r-relazzjoni bejnu u Azzopardi waqfet. Jgħid li f'ittem jiem wara mar għandu Azzopardi jillamenta bl-attitudni ta' Craig. Armstrong fisser li nonostante li kien hemm xi klijenti li kienu qegħdin isiru minn Azzopardi, xorta Craig kien għadu jidher bħala awditur nonostante li kellu pjan li jirtira.

In kontro-eżami jispjega li huwa ltaqa' ma' Azzopardi u għal din il-laqgħa ma kienx hemm il-ħtieġa li jkun preżenti s-Sur Craig. B'referenza għall-korrispondenza elettronika f'paġna 2015 tal-proċess, ix-xhud gie mistoqsi jekk kienx is-Sur Azzopardi li qallu li r-relazzjoni mas-Sur Craig giet terminata, ix-xhud jgħid li minn dik il-korrispondenza jidher li kien is-Sur Azzopardi li

avviċinah u qallu li r-relazzjoni giet terminata; jekk kienx hemm xi kliem qabel jew wara din il-korrispondenza, ix-xhud jgħid li ma jiftakarx. Mistoqsi jekk Azzopardi ingħatax xogħol minn Papilio Services Limited indipendentement minn ta' Craig, ix-xhud jgħid li kellu tnejn però ma tawhx aktar u dan għaliex “*I was not comfortable with the experience he had. I was never fully comfortable with his level of experience from the beginning.*”¹⁶ Ix-xhud jgħid li apparti dan però l-fatt li l-attur tkellem dwar il-konvenut taht dawl hażin turi nuqqas ta' professjonalità min-naħa tal-attur.

18. Xehed il-**konvenut** fejn fisser li huwa kien qiegħed ifittex li jgħaddi l-prattika tiegħu lil xi hadd sabiex ikun jista' jirtira u meta ra l-avviż tal-attur fuq il-gazzetta lokali huwa kkuntatjah. Saret laqgħa u kien sar qbil fuq numru ta' kundizzjonijiet. L-għan tal-ftehim kien li huwa kien ser jintroduċi lil Azzopardi lill-klijenti tiegħu bit-tama li dawn jingagġaw lil Azzopardi bħala l-awditur tagħhom. Jgħid li eventwalment daħlu f'kuntratt u għamel referenza għall-kundizzjonijiet hemm imniżżla (il-Qorti sejra tikkwota dawn il-kundizzjonijiet aktar 'l quddiem). Bħala xogħol fisser li huwa kien beda billi għaddilu lil Vincent Mifsud Limited bħala l-ewwel klijent u jispjega li kien għadda l-*audit working file* tal-klijent lill-attur. Mistoqsi jispjega x'inhu *audit working file* l-konvenut spjega:

“The whole scope of an audit is to form an opinion on the financial statements presented by the client to say whether they are true and fair and whether they are in agreement with their books of account. We give an opinion and not a certificate. We can't certify that they are 100% correct we only give an opinion but obviously because of quite a bit of unprofessional behaviour by other accountants internationally, the EU was imposing regulations and standards that we as auditors were obliged to do and the whole idea of the audit file is to record all the work we did and all the tests we did and what our opinion on the result of those tests where, also we would have to fill in other program why we are accepting to do the audit of this client, whether he had paid us for the previous audit and these sort of thing. The idea is to support our opinion that we are going to sign and also to show proof to the accountancy board that we have done our work in accordance with international standards on auditing.”¹⁷

---

¹⁶ Fol 770 tal-proċess.

¹⁷ Fol 577 tal-proċess.

Mistoqsi jekk rax ir-rizultat finali tal-attur fir-rigward tal-awditjar ta' Vincent Mifsud Limited, il-konvenut jgħid li le u li huwa l-attur li huwa responsabbli ta' xogħlu. Għal dan ix-xogħol l-attur thallas u skond il-kuntratt huwa kellu jithallas 50% tal-fee però jgħid li l-attur baqa' ma tahx sehm minn dak ix-xogħol. Jispjega li huwa talab sehm mill-ħlas, però Azzopardi informah li ser iżommhom *on account* ta' fees oħra li hu (Craig) kellu jgħatti lil Azzopardi.

Il-konvenut għadda sabiex ipprezenta affidavit fejn spjega li huwa fetaħ għal rasu fis-sena 1991 flimkien ma' ieħor, wara li l-kumpanija li kien jaħdem magħha giet xolta. Fis-sena 2010 il-kollega tiegħu irtira u minn dik is-sena beda l-prattika taħt ismu proprju. Jgħid li huwa kellu numru kbir ta' klijenti. Jgħid li maż-żmien beda jaħdem aktar ma' CSPs u l-klijenti lokali li kienu *heavy trading companies* informahom li kien qiegħed inaqqas mix-xogħol u rakkomandhalhom sabiex ifittxu awditur alternattiv, nonostante dan huwa baqa' impenjat xorta. Jgħaddi sabiex jgħid li huwa kien ser jiforma *merger* ma' kumpanija oħra iżda li ma rnekkix. Jgħid li eventwalment f'Novembru 2016 ra r-riklam tal-attur u ltaqa miegħu. Jgħid li l-attur ma kienx interessat li tiġi fformata *partnership* iżda kien interessat li jixtri l-prattika u jipprattika waħdu. Jgħid li huwa kien spjegalu l-proċedura normali kienet li tiġi fformata *partnership jew limited liability* u kemm jinforma lill-klijenti tiegħu li kien ser jibda jopera taħt isem ġdid, eventwalment huwa jbiegħ l-ishma meta l-klijenti jkunu kollha qablu. Iżda l-attur qallu li jippreferi jaħdem waħdu. Jgħid li huwa għadda sabiex qallu biex jagħmlu ftehim fejn hu jinforma lill-klijenti tiegħu li ser jirtira u li kien ser jirakkomanda lill-attur lill-klijenti bit-tama li l-azzjonisti tal-kumpaniji jaqblu li l-attur jkun appuntat awditur. Jgħid li huwa informa lil Azzopardi li CSP minnhom kienet diġà indikatlu li hija kienet kommessa tirakkomanda awdituri oħrajn fl-eventwalita li jirtira.

Jgħid li fit-12 ta' Jannar 2017 huwa kien informa lil Francis J. Vassallo & Associates li kien ser jirtira u li kien daħal fi ftehim mal-attur biex jieħu x-xogħol tiegħu. Jgħid li sussegwentement saret laqgħa u Francis Vassallo wera li xtaq

lilu li jieħu ħsieb l-*audits* tas-sena 2016 iżda kienu aċċettaw li l-attur imur jgħinu jagħmel il-*fieldwork* tiegħu. Jgħid li Francis Vassallo qallu li ma kien isib ebda problema jirrakkomanda lill-attur lill-klijenti li kien jagħti s-servizz tiegħu Craig, iżda jkun awditur għas-sena finanzjarja li tibda wara l-1 ta' Jannar 2017. Ikompli jispjega li Francis Vassallo kien ta struzzjonijiet lil Karl Buttigieg biex iżomm għajnejh fuq ix-xogħol tal-attur u li Buttigieg kellu jirrapporta jekk Azzopardi huwiex sostituzzjoni adegwata. Spjega li huwa informa lill-attur bil-kundizzjonijiet magħmula minn Vassallo u jgħid li l-attur qallu li ma tantx għandu għażla għajr jaċċetta l-kundizzjonijiet.

Jispjega li rigward dak li qal l-attur dwar il-fatt li Armstrong donnu kien jaf ftit dwaru, il-konvenut spjega li hu stess kien jaf ftit dwaru anke għaliex l-attur dejjem evita jirrispondi x'esperjenza għandu għajr li ħadem mal-ħbieb. Il-konvenut jgħid li Papilio Services Limited ukoll xtaqu lilu biex jagħmel l-awditjar tal-klijenti li kellu għas-sena 2016. Il-konvenut jispjega li s-CSPs qablu li jaraw ix-xogħol tal-attur u meta jkollhom l-assigurazzjoni li l-attur għandu l-esperjenza neċessarja, l-effiċjenza u l-għarfien, huma kienu ser jirrakkomandawh lill-klijenti tagħhom biex jissostitwixxih. Però jinsisti li huwa l-azzjonist li jappunta l-awditur u mhux is-CSPs. Li jigri hu, peress li l-azzjonisti fil-kumpaniji huma l-maġġoranza barranin, huma jistrieħu fuq ir-rakkomandazzjonijiet tas-CSPs.

Il-konvenut jgħaddi sabiex jispjega l-importanza tal-*audit file* u fix jikkonsisti. Jgħid li kien hemm istanzi fejn l-attur naqas milli jgħaddilu l-*audit file*. Jispjega li l-*financial statements* kien jagħmilhom hu għaliex kien hemm xi affarijiet li l-attur ma kienx qiegħed jagħmel tajjeb. Jgħid li huwa ġab dan għall-attenzjoni tal-attur u informah ukoll li mhux qiegħed joqgħod fuq l-abbozz tal-*financial statement* mibgħut minnu (cioe l-attur). Jgħid li l-attur kien qallu li allura qiegħed jaħli l-ħin jipprepara l-abbozz u kienu qabli li ma jkomplix jippreparahom. Il-konvenut għadda sabiex spjega li huwa waqaf jgħaddilu klijenti għaliex l-attur kien qiegħed jirrifjuta li jħallsu tal-klijenti li kien għaddielu nonostante dak li kien sar qbil fuqu fil-kuntratt. Jgħid ukoll li "*I did not stop*

*plaintiff from working on the Francis J. Vassallo & Associates clients because of deficiencies in his work but because he was not ready to reach an agreement which reflected our verbal agreement.”*¹⁸

B’referenza għal dak li qal l-attur li l-konvenut kien qiegħed jagħmel l-awditjar ta’ klijenti għas-sena 2016 meta suppost kien hu li qiegħed jagħmilhom, il-konvenut spjega li dan għamlu għaliex kien xogħol li kien pendent meta daħlu fil-ftehim u li kienu jaqgħu taħt il-lista li hemm f’Dok C kif ukoll kien hemm oħrajn li huwa m’għaddiex lill-attur peress li dan tal-aħħar kien naqas milli jagħtih sehem mill-ħlas. Dwar it-talba tal-attur sabiex jinfurmah kemm kien dovut, il-konvenut jispjega li dan ma setax jagħmlu mingħajr *l-audit file* “*and I could satisfy myself that it demonstrated that International Standards on Auditing were complied with and that the file reached the standard expected by the Accountancy Board.*”¹⁹

Il-konvenut fisser kif l-attur ried li jkun hemm bdil fil-ftehim inkluż li l-pagament jibda jinħareġ fuq Fitch Assurance Ltd. Jispejga li huwa investiga ftit dwar din il-kumpanija u sab li fl-accounts sottomessi f’Awwissu 2017 din kienet indikat li hija falluta (*bankrupt*). Jgħid li kien għalhekk li huwa kien kawt u ma riedx li jagħmel kif qallu l-attur għaliex inkella kien jispiċċa f’sitwazzjoni fejn l-attur seta’ jgħidli li huwa fallut u li ma setax iħallsu s-sehem tiegħu. Jispjega li huwa ma kienx irrispondih għall-affarijiet l-oħra għax proprju kienu diġà qablu fuqhom qabel. Rigward il-kuntratt ta’ *sub-contractor*, il-konvenut jgħid li skont il-prattika internazzjoni u anke l-*Quality Review Section* tal-*Accountancy Board*, il-persuna li tiffirma r-rapport ta’ verifika huwa l-awditur u hadd aktar, iżda jekk l-awditur ikollu lil xi hadd li jassistih dak huwa magħruf bħala *sub-contractor* u dan sabiex jiġi żgurat li jiġu segwiti l-istess proċeduri ta’ verifika użati mill-awditur. Il-konvenut isostni li l-attur ma kienx l-awditur tal-klijenti ta’ FJV&A u dan stante li kien għadu ma ġiex approvat mill-azzjonisti.

---

¹⁸ Fol 595 tal-proċess.

¹⁹ Fol 596 tal-proċess.

Dwar il-fatt li huwa m'ghaddielux l-*audit files*, il-konvenut jispjega li dan għamlu għaliex ma kienx ser ikun ta' għajnuna għax ma kienx qiegħed juża l-istess *audit programs*. Il-konvenut isostni li huwa qatt ma ħa klijenti tal-attur, proprju għaliex il-klijenti qatt m'ghaddew għand l-attur u dan skond il-kundizzjonijiet imposti mis-CSPs. Fisser ukoll li ma kienx hu li waqqaf ix-xogħol tal-attur ma' Papilio Services Ltd iżda kienet l-imsemmija CSP li ddecidiet li ma taħdimx mal-attur. Jgħid in segwietu għal dan Papilio talbitu jagħmel l-*audits* tal-klijenti rimanenti proprju għaliex ma kellhomx ħin jitolbu l-kwotazzjonijiet minn għand awdituri oħra u kien għalhekk li huwa aċċetta.

Il-konvenut jinsisti li mhux minnu li ma kienx jiġbed l-attenzjoni tal-attur meta jagħmel żball; jgħid li kien għamillu diversi kummenti b'mod verbali meta induna li l-attur ma kienx qiegħed jaħdem sew.

19. In ri-eżami kkjarifika li l-attur kien juża l-format ta' Excel, kif kien miftiehem bejniethom. Ippreċiża wkoll li għalkemm il-kuntratt kien jipprovdi li huwa kellu jintroduċi lill-attur mal-klijenti, li kien jiġri kien li l-attur kien jiltaqa' mal-klijenti waħdu u kien jgħid lill-konvenut li kien ser jiltaqa' waħdu magħhom.

20. Mistoqsi in kontro-eżami jekk għandux prova li kien qal lis-Sur Azzopardi li ma jistax itih garanzija li l-klijenti kollha kienu ser jaċċettawh bħala l-awditur tagħhom, ix-xhud spjega li għaladarba huma t-tnejn *accountant* u jaf x'tgħid il-liġi, b'mod partikolari l-Att dwar il-Kumpaniji huwa ma ħassx il-ħtieġa li jgħidlu dak li kienu jafu. Kien għal din ir-raġuni li l-kuntratt jgħid li l-attur iħallsu l-*good will* tal-klijenti li jgħaddu għandu. Ifisser li l-kliem "*client is lost*" fil-kuntratt tinkludi taħtha, klijenti li ma ridux jaħdmu bl-attur bħala l-awditur tagħhom. F'dan il-każ l-attur m'għandux xi jħallsu.²⁰ Jikkonferma li huwa kien involva lil Azzopardi fix-xogħol tal-awditjar tal-klijenti ta' Vassallo għas-sena bażi 2016 u għal dak ix-xogħol kien ser iħallsu 75% tal-*fees* li jiġbor hu u l-ħlas isir meta jitħallas hu. Mistoqsi jekk huwa kienx talab lil Azzopardi sabiex jgħaddilu

---

²⁰ Ara fol 778 tal-proċess.

sehmu minn *audits* li kien lesta, ix-xhud jgħid li l-attur kellu jhallsu fi żmien hamest ijiem minn meta jirċievi l-hlas u huwa ma kellux għalfejn joqgħod jigrri warajh biex ihallsu u jikkonferma li huwa ma ġerix wara l-attur biex ihallsu. Rigward ir-referenza li saret f'Ottubru għal *sub-contracting*, li hija deskrezzjoni użata mill-*Accountancy Board* u istituzzjonijiet professjonali oħra, mistoqsi għalfejn f'April 2017 meta informah li kien ser ihallsu 75% tax-xogħol li jagħmel m'għamilx referenza għal kelma *sub-contracting* ix-xhud spjega hekk:

“When we were discussing at the beginning to make an agreement it was not assumed that the service providers would insist of retaining me for a year and that Glen would be working on my behalf. The idea was that the service providers and the shareholders of the companies would engage him personally to do the audit of 2016. Now that changed and Glen accepted that I would have to remain the responsible auditor, something which I did not want to do and that he would assist me or work on my behalf. He was not my employee, he was not the auditor and according to the accountancy board and to regular thing in our profession a person who is engaged by me to work on my behalf is a sub contractor because I am the contractor.”²¹

Mistoqsi jekk huwa bieghx il-*business* tiegħu u mhux li s-Sur Azzopardi jkun sub-appaltatur, il-konvenut wiegħeb li *“I did not sign a sale of my practise because I cannot do that. I signed an agreement whereby I would recommend Glen to the Service providers who may appoint him as the auditor.”²²*

Ir-relazzjoni tal-Espert Ġudizzjarju l-Awditur Victor Camilleri

21. L-Espert Ġudizzjarju wasal għas-segwenti konklużjonijiet:

“Mr. Craig is to pay Mr. Azzopardi €8,600 being 50% of €17,200 for work done and concluded and €3,100 being 50% of the €6,200 which in turn is 50% of

---

²¹ Fol 786 tal-proċess.

²² Fol 794 tal-proċess.

€12,400 for work in progress, totalling €11,700 vat excluded (13,806 vat at 18% included).

Mr. Azzopardi to pay Mr. Craig the sum of €1,838 (€2,168.84 vat at 18% included) for audit clients passed on to Mr. Azzopardi.

In summary, the net amount due to Mr. Azzopardi from Mr. Craig amounts to €9,862 vat excluded (€11,637.16 vat at 18% included)."²³

22. Fir-rapport tiegħu l-Awditur Victor Camilleri fisser kif wasal għal dawn il-konklużjonijiet:

“From the correspondence seen, it appears that the original agreement dated 09 January 2017 was rushed for signatures and there were no details and no provision was made for any disputes that could have arisen and how to go to solve them. It appears that Mr. Craig was eager to dispose off his practice as soon as possible and Mr Azzopardi was likewise eager to start a new venture after obtaining his warrant to practice as an auditor. Little consideration, if any, was given to the fact that an audit is a ‘personal’ service and hence needs acceptance by the client. It is the client who ultimately considers who to appoint as auditor and any auditor cannot expect that the client accepts the previous auditor’s intention. A bond is usually needed to be established before taking over.

It is not my remit to go into the details of the possible reasons for the eventual disagreement.

The facts are that whatever the intentions Mr. Craig might had, Mr. Azzopardi has done or tried to do the work assigned to him. This is referenced by the

---

²³ Fol 882 tal-proċess.

information contained and seen in the pen drive given to me. It appears that Mr Azzopardi worked on 30 companies made up of 18 audits which were completed from the point of view of Mr. Azzopardi and 12 others which were still work in progress. The value of the audit completed was €17,200 net of vat and other others (work in progress) had a value of €12,400 net of vat [...]

The next issue to arise is at what percentage should Mr. Azzopardi be paid. Mr. Craig had initially offered him 75% and which later was reduced to 25%. So the compensation for work done should be between 25% and 75%. This applies to the 18 audits which were completed from the point of view of Mr. Azzopardi. During the progress of this law case, Mr. Craig has said that the work performed by Mr. Azzopardi was not up to standard as expected by him and as per email dated 17 October 2017 [...]. Mr Craig through his lawyer had provided me on the 06 September 2022 with a list of clients (19) which seem to have been concluded before the final dispute (17 October 2017) except for 2 clients which according to Mr. Craig were concluded on 19 October 2017 and 08 November 2017. This schedule presented to me and attached to this report confirms that at least for those 18 audits no further adjustments were necessary, otherwise Mr. Craig would have told Mr. Azzopardi to adjust accordingly.

For the work in progress (12 companies) which had a value of €12,400 when completed (vat excluded), the percentage payable to Mr. Azzopardi should be calculated (on average) as a 50% of €12,400 namely €6,200. On this amount, €6,200, a percentage between 25 and 75 has to be applied as in the previous conclusion.

According to the list found in – reference 37, Mr Craig has assigned to Mr Azzopardi 4 audits which work and sign offs were completely performed by Mr. Azzopardi. The value of such audits amounted to €7,350 vat excluded and whereby Mr. Azzopardi had to pay a 50% introduction fee to Mr. Craig. This was in agreement with Mr. Azzopardi [...] Considering that the onus of

responsibility is on Mr Azzopardi, an introduction fee of 25% is more equitable. Mr. Azzopardi owed Mr. Craig the sum of €1,837.50 say €1,838 vat excluded.”²⁴

23. In eskussjoni l-Awditur Camilleri ġie mistoqsi mill-attur għaliex ma ħax il-75% tal-fees fuq l-audits li kienu lesti. L-espert wieġeb li huwa bbaża d-deċiżjoni fuq dak li huwa ħass li kien ġust u ekwu fiċ-ċirkostanzi u x’jiġri fil-prattika ta’ kuljum. Kompla jgħid li *“Please bear in mind that Mr Craig had written that he was not ready to pay more than 25% of the fee because of the standard of work. Moreover, Mr. Craig was the sole person responsible of any aftermaths. Obviously this is subjective.”*²⁵ In eskussjoni mill-attur ġie mistoqsi ukoll għaliex ma tqisx li 75% kellhom jithallsu wkoll fuq ix-xogħol li kien għadu mhux konkluz meta kien is-Sur Craig li waqfu milli jkompli. L-Espert wieġeb li *“It is a question of responsibility. Work was not concluded and an hourly rate was more justifiable but not no such timesheets were available and the time logged and sent to me (both parties) did not make any sense.”*²⁶

24. Il-konvenut in eskussjoni staqsa lill-espert ġudizzjarju kif wasal għal rati differenti minn dawk maqbula fil-kuntratt fir-rigward ta’ *introductory fee*. L-espert wieġeb li *“regarding the 200% mentioned in your comment, in my opinion this would have been valid if the ‘agreement’ was considered done. Because there were disputes between the parties I considered what in my opinion (considering other practices) was just and equitable. The change from 50% to 25% was based after I discussed the ‘introduction fees’ with other professionals. Please bear in mind that my remit was on the work performed. Mr. Craig did not do anything on those clients introduced. My conclusions (always subjective) were always based on what was fair in the circumstances and responsibility shouldered.”*²⁷

---

²⁴ Fol 880 – 881 tal-proċess.

²⁵ Fol 900 tal-proċess.

²⁶ *ibid.*

²⁷ Fol 902 tal-proċess.

Fatti Rilevanti

25. Fis-26 ta' Lulju 2016 l-attur kiseb il-warrant ta' accountant²⁸. Fit-8 ta' Novembru 2016 l-attur talab lil waħda mill-gazzetti lokali sabiex toħroġ is-segwententi Avviż: *"We are looking to buy ongoing accounting practice. Clients can be both Maltese and Foreign clients. Kindly contact Glen on [...]"*²⁹ Sussegwentement fis-16 ta' Novembru 2016 l-attur akkwista approvazzjoni ta' *Practising Certificate in Auditing* biex b'hekk kiseb il-warrant ta' awditur.³⁰

26. In segwietu għall-avviż fuq il-gazzetta lokali fuq imsemmi, il-konvenut ikkuntattja lill-attur sabiex jgħidlu li kien interessat li jgħaddilu l-prattika tiegħu għaliex kien qed jippjana li jirtira. Wara skambju ta' korrisondenza dwar il-kundizzjonijiet tat-trasferiment kif ukoll wara xi laqgħat, il-partijiet iffirmaw kuntratt fid-9 ta' Jannar 2017.

27. Fuq l-imsemmi kuntratt kien sar qbil li l-konvenut Stuart Gordon Craig (*transferor*) kien qiegħed ibiegħ lill-attur Glen Azzopardi (*transferee*):

"his Practice [...] which Practice includes, but is not necessarily Limited to, all accounting, taxation, audit and other relative Services rendered to Transferor's clients, the identity of whom is indicated in a list herewith attached and marked Document A.

This sale is being made and accepted under the following terms and conditions:

- 1) The Transferor undertakes to introduce the Transferee to the clients listed in the attached Document "A" within one month from today's date;*
- 2) For the agreed price of €266,880 which the Parties declare has been established by multiplying by two the amount of the professional fess (not including VAT) payable by Transferor's clients in one calendar year, as indicated in the attached list marked Document "B". Transferee undertakes to pay such purchase price to the Transferor in the following manner:-*

---

²⁸ Fol 698 tal-proċess.

²⁹ Fol 103 tal-proċess.

³⁰ Fol 102 tal-proċess.

i) The purchase price will be paid by the Transferee in virtue of a transfer of 50% of any fees received by him, within five days of such receipt, in respect of audits he carries out, together with the relative amount of VAT, to the Transferor. The Transferor undertakes to issue a fee note to cover such amounts together with the relative VAT receipts;

ii) The purchase price will be settled in full within five (5) years from the date of this agreement. However, the Parties agree that such purchase price will be adjusted in the event that clients are lost in the first four years of service following the date of the agreement resulting from any reason beyond the control of the Transferee. Such adjustments will be accounted for by reducing the purchase price. If the Transferee does not provide any professional services to any of the clients listed in the attached document "A" for a period of four years from the date of this agreement, the Transferee will be entitled to deduct an amount equivalent to twice the amount of fees of the respective client as listed in the attached document "B". Should the transferee provide professional services for less than four annual audits within five (5) years from the date of this agreement, then the Transferee will be entitled to deduct an amount equivalent to 50% of one year's fees as indicated in the attached document "B" for every annual audit not completed/non-payment by the client (bad debts). No adjustment to the purchase price will take place in the event that clients are lost as a result of bad management or poor services rendered by the Transferee. This should be the sole non adjusting event when clients are lost.

3) *The Parties furthermore agree that:-*

i) Any professional work that is currently in progress, as listed in the attached Document "D", will be finalised by the Transferor and billed for by him. The Transferee is not entitled to participate or receive any portion of such fees, and he shall only be entitled to commence rendering professional services to such clients once Transferor's bill is settled in full;

ii) The amount currently due by debtors to the Transferor, as listed in attached Document "C", which amount consists of the professional fees due and the VAT element, shall remain the exclusive property of the Transferor. For the avoidance of doubt, it is hereby being expressly agreed by the Parties that the amount due by such debtors does not form part of the purchase price indicated above;

iii) The Transferee undertakes and binds himself not to provide professional services to any client listed on the attached Document "A" before obtaining clearance from the Transferor that there are no outstanding fees due to him. Such clearance shall be obtained by the Transferee from the Transferor in writing. The transferor undertakes and bind himself to issue such clearance

within three days from being requested to do so together with all documentation and working papers in relation with such client.”³¹

28. Il-konvenut għadda lill-attur tlett klijenti u ċioe lil Gafar Limited, NA Properties u Lewis Camenzuli & Sons Ltd u għal dawn it-tlett klijenti l-attur kien għamel ix-xogħol mitlub mill-klijenti inkluż l-awditjar għas-sena bażi 2016. Il-konvenut introduċi ukoll lill-attur maż-żewġ *Company Service Providers* (CSPs) li kien jagħti s-servizz tiegħu l-konvenut u ċioe Francis J. Vassallo & Associates (FJV&A) u Papilio Corporate Services. Għal dawn iż-żewġ CSPs kien intlaħaq ftehim li l-klijenti jibqgħu fuq isem il-konvenut iżda x-xogħol isir mill-attur. Hemm qbil li l-attur però ma ħadimx fuq il-klijenti kollha li kienu jingħataw servizz mill-konvenut tramite is-CSPs. Skont il-konvenut is-CSPs riedu lilu li jaħdem l-*audits* għas-sena bażi 2016 u l-attur kellu jibda jaħdem fuq xogħol għas-sena bażi 2017.

29. Mill-korrispondenza elettronika annessa mar-rikors promotur u datata 17 t’April 2017, mibgħuta mill-attur lill-konvenut jidher li kien hemm xi tħassib dwar dan l-arrangament min-naħa tal-attur:

“When do you normal start receiving the audits?

I am in a catch 22 position here.

On one hand I have to make myself available immediately to service Vassallo and Papillip. This means that I can’t really take on my other engagements.

On the other hand Cashflow wise I don’t really afford to refuse engagements to make way for Vassallo and Papilio.

Also at the moment the audits will stay on your name and not transferred to me. That means all income will go to you?

By no means I want to retract from our agreement but I need to plan ahead.”³²

---

³¹ Fol 12 – 14.

³² Fol 25.

30. Għal dan il-konvenut irrisponda b'korrispondenza elettronika oħra datata 20 t'April 2017 li taqra hekk:

“When we spoke before signing the agreement I had explained that the jobs from Vassallo and Papilio usually start to come in from the month of May onwards. I have no control over this. As for the local clients you have already done Vincent Mifsud and have probably been paid for this, I have mentioned you with another client for two jobs and he has accepted the change-over, one you have said that you are not interested in doing the audit, another has to give me an answer and the rest have declined.

As for fees, we had agreed that although I will still be billing in my name until the two service providers agree to work directly with you, you would invoice me for $\frac{3}{4}$ of the fee when I get paid.

If you are now discovering that things are not moving fast enough for you and that you are receiving enough new work that you are not interested in hanging around for my clients, please advise by the end of this month.”³³

31. Minn din il-korrispondenza għalhekk huwa evidenti li sar qbil bejn il-partijiet li l-attur kien ser jithallas 75% tal-audit fees ta' xogħol li jsir għal klijenti tas-CSPs sakemm is-CSPs jaqblu li jibdew jaħdmu direttament ma' Azzopardi.

32. Fit-18 ta' Mejju 2017 l-attur informa lill-konvenut li kien thallas tax-xogħol li għamel lil Vincent Mifsud Limited. Fil-istess korrispondenza informah li *“The 50% due to you will be deducted against the 75% fee due to me on any Vassallo & Papilio audit done under your name.”³⁴* Fil-proċess m'hemmx korrispondenza in risposta għal din l-email.

33. Mill-proċess jidher li kien qed ikun hemm xi diżgwid bejn il-partijiet dwar il-mod kif kien qiegħed jiġi trasferit ix-xogħol u fuq min jagħmel ix-xogħol però jidher li kienu qegħdin jiġu riżolti jew imqiegħda fil-ġenb. Jidher ukoll li sas-27 ta' Settembru 2017 il-konvenut ma kienx laqqa' l-attur mal-klijenti kollha tiegħu li ma kinux jaqgħu taħt waħda mis-CSP.³⁵

---

³³ Fol 24.

³⁴ Fol 168 tal-proċess.

³⁵ Lista tal-imsemmija klijenti tinstab a fol 185 tal-proċess.

34. Mill-korrispondenza li tinsab fil-proċess jirriżulta li f'Ottubru 2017 id-diżgwid bejn il-partijiet kien aktar frekwenti b'mod partikolari dwar il-ħlasijiet li kellhom isiru reċiprokament bejn il-partijiet. Fit-3 t'Ottubru 2017 l-attur talab lill-konvenut sabiex jagħmlu s-segwenți tibdil fil-kuntratt tagħhom:

- "1. Instead of my personal name, I want to include my audit firm Fitch Assurance Ltd.*
- 2. The clause that for 2016 audits I will get 75% of the fee.*
- 3. The payment terms for the 2016 audit payments".³⁶*

Għal din il-korrispondenza, l-konvenut wieġeb li huwa ma kienx jaqbel li jsiru tibdiliet fil-kuntratt. In segwitu fl-10 t'Ottubru l-attur ippropona li flok tibdil fil-kuntratt, ikun hemm qbil fuq is-segwenți:

- "1. Stuart insists to do the financial statements himself. This does not in any way affect the fees due to Glen.*
- 2. Stuart agrees to pay 75% of the fees received by him for any audit 2016 performed for FVJA & Papillon Corporate Services clients within 1 week of receipt of such payments.*
- 3. Glen shall invoice for such fee from Fitch Assurance Ltd."³⁷*

Il-konvenut wieġeb li l-arranġament tiegħu ma kienx ma' Fitch Assurance Ltd u li m'għandu ebda relazzjoni mal-imsemmija. Fir-rigward tat-tnejn l-oħra l-konvenut ma weġibx pero' b'ittra tas-16 t'Ottubru 2017 il-konvenut kiteb lill-attur kif isegwi:

"This is to confirm our verbal agreement that your share of the audit fees for audit jobs in respect of the year ending 31 December 2016 for which I sub-contract you will be 75%.

This agreement is based on the understanding that you will provide me with a complete audit working file for each client which is up to a professional standard acceptable in a Compliance Review conducted by the Accountancy Board.

---

³⁶ Fol 189 tal-proċess.

³⁷ Fol 193 tal-proċess.

Such share of fees will be payable when the client has paid me and on submission by you of an official fee note. A fiscal invoice will be provided by you on receipt of payment.

Please sign a copy of this letter to signify acceptance.”³⁸

35. Din l-ittra tat bidu għal sensiela ta' korrisondenza elettronika li jkun għaqli li tigi riprodotta stante li dan kollu kien li wassal għal kawża odjerna.

36. Għal l-ittra hawn sukwtata l-attur irrisponda fis-17 t'Ottubru 2017:

“You prepared a letter that is opaque and open to interpretation. In the letter, you described me as a sub-contractor when we have an agreement to buy your business. What we are going now is a necessary step to fulfil my obligations towards the original agreement.

[...]

Now I understand why you tried to circumvent not amending the contract to include a clause that for 2016 I will take 75% of the fee. Its because you are going to find all imaginable excuses not to pay me. [...]

We have to be clear in writing as I don't trust your instincts especially after how you skirted your responsibilities in NA properties, Gafar & Lewis Camenzuli share ownership gaffe and after you breached the contract you did the 2016 audit and took the money when I should be the one who had done the audits.

My proposal is to write down every audit I did so far (including the current 9 in progress) and you sign I am owed that money + any future audits. [...]"³⁹

Sussegwentement l-attur irrisponda lura fl-istess gurnata u spjegal u li:

“[...] You are not the responsible auditor but you are the sub-contractor. If you do not like the title do not do the work.

I am not going to pay you 75% of the audit just for you to go to Vassallo, pick up some papers and upload them on drop box. I could had done that myself.

---

³⁸ Fol 30 tal-proċess..

³⁹ Fol 200 tal-proċess.

I expect a well documented audit file that you boasted that your system provides. If you are expecting that I must now build up my own audit file then I am not paying you 75% of the audit fee. I would only pay you 25%.

Now that you have stolen all the files on the shared folder on drop box I obviously have nothing to pay you for. I will inform Vassallo that you no longer have any connection with me and that they are not to communicate with in as far as my audits are concerned.”⁴⁰

Aktar tard fl-istess ġurnata, il-konvenut informa lill-attur li kien avża lil FJV&A biex ma jikkomunikawx miegħu “*in respect of any audits that are my responsibility.*”⁴¹ In risposta għal din is-Sur Azzopardi qal lis-Sur Craig li “*you have a signed agreement and part of the agreement entails me doing the audits under your name in return for 75%. You cant back down from the agreement!!*”⁴² Is-Sur Craig irrisponda lura li

“There is no such agreement. Our agreement obliges me to introduce you to my clients. Vassallo declined to appoint you for the audits for 2016 and requested me to do the audits for 2016. The fact that I decided to sub-contract you was to make it easier for you to integrate with Vassallo and make you acceptable to them. Just as I requested you to do sub-contracting work, for which there is no written agreement, I have the right to not continue using your services.

As to the signed agreement, you broke it when you refused to pay me the 50% of the audit fees received by you. I do not have to continue with the agreement when I have serious doubts as to whether you will honour it in the future.”⁴³

---

⁴⁰ Fol 31 tal-proċess.

⁴¹ Fol 202 tal-proċess.

⁴² Fol 203 tal-proċess.

⁴³ *ibid.*

Għal dan is-Sur Azzopardi irribatta bis-segwenti:

“Which fees are you referring to?

Where is your email requesting such fees?

It was you who stopped me doing the audit work 2016 not Vassallo. Last week you confronted karl whether they will accept me or not and after karl told you to talk to Vassallo and Vassallo told karl that he should decide and than karl told you they are happy with my services and I will be taking over your portfolio for next year

Also may I remind you that I am not your subcontractor. I bought your business but because you are greedy for money you tried to con me.

so you never wrote to me that I am due 75% of the audits fees? Is that what you are saying??”⁴⁴

37. Mill-proċess ma jidhirx li kien hemm risposta mill-konvenut. Tirriżulta *email* mibgħut mill-attur lill-konvenut fil-15 ta' Jannar 2018, ċioe hmistax qabel giet intavolata l-azzjoni odjerna, fejn informa lis-Sur Craig li huwa kellu l-intenzjoni li jħallsu 50% dovuti lilu skond il-kuntratt u għal dan kellu bżonn *“audit file for year end 31/12/2016 of NA Properties and Gafar [...] audit file for year end 31/12/2016 for Lewis Camenzuli.”⁴⁵* Fl-20 ta' Jannar 2018 il-konvenut għaddilu *“extended trial balance, audit adjustments, tax returns and TA 24s”⁴⁶* għat-tlett kliġenti, però ma baġhatx l-*audit files* tas-sena 2016 u Azzopardi reġa' talabhom.

---

⁴⁴ Fol 204 tal-proċess.

⁴⁵ Fol 221 tal-proċess.

⁴⁶ Fol 224 tal-proċess.

Is-Sur Craig irrisponda li “*audit files are not transferable. They are the personal property of the auditor. Not even the client has a right to view them.*”⁴⁷

38. Fit-30 ta’ Jannar 2018 is-Sur Azzopardi fetaħ il-kawża odjerna fejn qiegħed jitlob ir-rexxissjoni tal-kuntratt datat 9 ta’ Jannar 2017 kif ukoll il-ħlas ta’ kumpens ta’ xogħol magħmul minnu kif ukoll ħlas ta’ danni.

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti.

39. Permezz tal-kawża odjerna l-attur qed jitlob ir-rexxissjoni ta’ ftehim kif ukoll il-ħlas tax-xogħol li għamel skont il-ftehim kif ukoll id-danni minħabba allegat inadempjenza da parti tal-konvenut.

40. Fil-ftehim tal-partijiet gie stipulat illi l-konvenut aċċetta li jbiegħ il-prattika tiegħu (“*selling his Practice*”⁴⁸), filwaqt li l-attur aċċetta li jixtri l-istess, inkluż “*all accounting, taxation, audit and other relative services*”⁴⁹ mogħtija lill-klijenti tal-konvenut. Il-prattika eżerċitata mill-konvenut kienet ta’ awditur. L-attur kellu jħallas lill-konvenut il-korrispettiv miftiehem billi jgħaddilu 50% tal-audit fees li jigbor mingħand l-ex klijenti tal-konvenut.

41. **Artikolu 960 tal-Kodiċi Ċivili** jiddefinixxi kuntratt bħala “konvenzjoni jew ftehim bejn tnejn min-nies jew iżjed, illi bih tiġi magħmula, regolata, jew maħlula obligazzjoni”. Meta kull parti fil-kuntratt tintrabat sabiex teżegwixxi obligazzjoni, il-kuntratt huwa b’titolu oneruż.⁵⁰

42. Meta l-partijiet jagħzlu illi jikkuntrattaw huma marbuta li jonoraw l-obbligi minnhom assunti in linea mal-massima legali *pacta sunt servanda*. Fis-sistema ġuridika Maltija, dan il-kunċett huwa inkorporat fl-**Artikolu 992** tal-

---

⁴⁷ Fol 225 tal-proċess.

⁴⁸ Fol 12 tal-proċess.

⁴⁹ *ibid.*

⁵⁰ **Artikolu 962 (1)** tal-Kodiċi Ċivili.

Kodici Ċivili. Il-prinċipji ġenerali li jirregolaw it-twertiq ta' kontrattazzjoni u l-interpretazzjoni tal-istess ġew miġbura fis-sentenza **John Spiteri et vs. Popeye Investments Ltd** mogħtija mill-Qorti tal-Appell fit-3 ta' Novembru 2006:

“i) F'materja kontrattwali l-ftehim hu ligi għall-partijiet kontraenti (Art. 992(1) Kodici Civili; Carmelo Bajada noe v. Fr. S. Cachia et noe [Appell Kummerċjali deciz 16 ta' Lulju 1973]).

ii) Il-kuntratti għandhom jigu ezegwiti bil-bona fidi (Art. 993 Kodici Civili).

iii) Ir-regola fundamentali hija dettata mill-Artikolu 1002 tal-Kodici Civili li jgħid li meta l-kliem tal-kuntratt meħud fis-sens li għandu skond l-uzu fiz-zmien tal-kuntratt, hu car m'hemmx lok għall-interpretazzjoni [Vol.XXXIV.i.p27] fejn ingħad li “l-interpretazzjoni għandha tittiehed mill-att innifsu u mhux minn provi estraneji, speċjalment meta l-interpretazzjoni hija relattiva għall-kwistjoni prinċipali”.

iv) Illi meta s-sens letterali tal-kelma ma jaqbilx ma' l-intenzjoni tal-partijiet kontraenti kif tkun tidher cara mill-pattijiet meħudin flimkien, għandha tipprevali l-intenzjoni. Dwar dan din il-Qorti, diversament presjeduta, spjegat illi “din ir-regola għandha tigi sewwa apprezzata u applikata. Irid jirrizulta bla dubju li s-sens tal-klawsola li tkun jista' biss jigi nterpretat b'mod univoku għax hu car. Irid jirrizulta wkoll li dan is-sens car tal-kliem ma jkunx jaqbel ma' dak li kellhom f'moħhom il-partijiet kollha u mhux ma' dak biss li xi wahda mill-partijiet kellha f'rasha u dan irid jidher mill-pattijiet kollha tal-kuntratt meħudin flimkien.” [J. Bartolo et v. A. Petroni deciza 7 ta' Ottubru 1997]

v) Fl-applikazzjoni tar-regoli ta' l-interpretazzjoni mhux l-interpretazzjoni tal-kontendenti għall-kliem tal-ftehim jew is-sens divers li huma jagħtu lill-kliem li jiswa imma dak li hu importanti “hu l-qari oggettiv tal-gudikant li jagħti lill-kliem is-sens ordinarju tiegħu fil-kuntest ta' kif gie uzat mill-kontraenti li għandu jorbot. [J. Zammit v. Michael Zammit Tabone et noe – Appell Superjuri deciz 28 ta' Frar 1997]”

43. Wieħed mill-elementi kardinali fl-eżekuzzjoni ta' kuntratti huwa l-*buona fede*, kuncett li jsib il-fondament tiegħu fil-prinċipji ta' ġustizzja, raġonevolezza u onesta u, b'hal prinċipju ta' *pacta sunt servanda*, jinsab manifestat fl-**Artikolu 993 tal-Kodiċi Ċivili**. Dan jeħtieġ illi t-termini kontrattwali li jkunu ġew pattwiti bejn il-partijiet, jiġu rispettati u onorati u jobbligaw mhux biss għal dak li jingħad fihom, iżda wkoll għall-konsegwenzi kollha li ġġib magħha l-obbligazzjoni. Il-*bona fidi* titlob li kull min jintrabat b'obligazzjoni ma' kontraent ieħor iwettaq dak li ntrabat bih u mhux jinqeda bi skużi biex jaħrab mir-rabta (**Thomas Farrell et vs. Joseph Mercieca et - Prim' Awla - 28 ta' April 2011**). Minħabba dak li jipprovdni Artikolu 993 tal-Kap. 16 il-preżunzjoni hi illi wieħed ikun daħal għal obbligazzjoni *in bona fede* (**Martin Grima et. v. Victor Micallef et. - Qorti tal-Appell - 31 ta' Mejju, 2023**).

44. Obligazzjoni kontrattwali tista' tiġi fi tmiemha b'effett tal-preskrizzjoni jew inkella għaliex tavvera ruħha l-eventwalita' kontemplata fi klawsole b'kundizzjoni riżolutiva espressa. Il-liġi tipprovdni wkoll illi ir-rabta kontrattwali tiġi fi tmiemha (a) bil-ħlas; (b) bin-novazzjoni; (ċ) bil-maħfra tad-dejn; (d) bit-tpaċija; (e) bil-konfużjoni; (f) bit-telfa tal-ħaġa; kif ukoll (g) bir-rexxissjoni. (**Artikolu 1145, Kodiċi Ċivili**).

45. Fuq it-tema ta' rexxissjoni ta' kuntratti inżamm mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza **Raymond Caruana et vs. Conrad Pace** mogħtija fis-27 t'April 2023 illi:

“Jekk isseħħ ir-rexxissjoni, il-partijiet jerggħu jitqiegħdu fl-istat li fih kienu qabel il-ftehim (**Artikolu 1209(1) tal-Kodiċi Ċivili**), b'dana li kull parti tkun trid trodd lura lill-oħra kulma tkun daħħlet b'effett tal-kuntratt jew bis-saħħa tiegħu (**Artikolu 1209(2) tal-Kodiċi Ċivili**).

18. B'riferenza għall-**Artikolu 1209(2)**, ġie mfiesser mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza **Tabib Principali tal-Gvern v. Christopher Camilleri** deċiża fil-15 ta' Lulju, 2002 li:

«biex din il-Qorti tpoġġi lura l-partijiet fl-istat li fih kienu qabel il-ftehim, ma jinħtieġx biss li l-Qorti sempliċement tordna lill-appellat li jirrifondi s-

somma żborżata mill-appellant lill-istess appellant, kif dan qiegħed jitlob. Kemm il-liġi u kemm l-ekwità jitolbu illi anke l-appellat ikun addegwament kompensat għax-xogħol li huwa ippresta lill-appellant matul il-perjodu ta' cirka h̄dax-il xahar fuq imsemmi.»

[...]

20. F'dan ir-rigward, il-liġi fl-**Artikolu 1209(3)** tal-Kodiċi Ċivili tagħti s-setgħa lill-Qorti, jekk ikun xieraq, illi tordna illi jitpaċew b'xulxin, il-frottijiet u l-imghaxijiet li jkunu ngabru jew daħlu mill-partijiet sa dakinhar tat-talba għar-rexxissjoni tal-kuntratt. Mhux hekk biss, jekk kemm-il darba r-raġuni tar-rexxissjoni tkun il-vizzju tal-kunsens tal-parti fil-kuntratt, il-parti l-oħra tkun marbuta li trodd ukoll il-frottijiet li setgħu jingabru u li, bi traskuraġni tal-parti hatja, ma jkunux ingabru (**Artikolu 1209(4) tal-Kodiċi Ċivili**).

21. Raġuni tajba ta' meta tista' tintalab ir-rexxissjoni ta' ftehim hija meta f'dak il-ftehim ikun hemm nieqsa xi waħda mill-kundizzjonijiet essenzjali sabiex dak il-ftehim ikun jiswa jew inkella fejn il-liġi tiddikjara espressament li l-ftehim huwa null (ara **Artikolu 1212 tal-Kodiċi Ċivili**.)”

46. Ir-rexxissjoni testendi kontra t-terzi pussessuri ukoll (**Artikolu 1210 (1)** tal-Kapitolu 16) u tħassar kull jedd li jkun ġie mogħti jew kull piż li jkun ġie magħmul fuq il-ħaġa li, minħabba t-tħassir tal-kuntratt, għandha tintradd (**Artikolu 1210 (2)** tal-Kodiċi Ċivili).

47. **Artikolu 985 tal-Kodiċi Ċivili** jipprovdi illi “ħwejjeġ impossibbli, jew ipprojbiti mil-liġi, jew kuntrarji għall-ghemil xieraq, jew għall-ordni pubbliku, ma jstgħux ikunu oġġett ta' kuntratt.” Ġie spjegat mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fil-kawża fl-ismijiet **Id-Dipartiment tal-Kuntratti et v. Anthony Borg**⁵¹ li “...il-principju huwa li *nemo tenetur ad impossibilia*, li jfisser li biex debitur ta' obligazzjoni jigi meħlus mill-konsegwenzi tal-inadempjenza tiegħu, irid jirrizulta li kien impossibbli għalih li jwettaq l-obbligazzjoni. Il-fatt li l-esekuzzjoni tal-kuntratt saret aktar diffiċli jew aktar spendjuza ma jeżonerax lid-debitur tal-obbligazzjoni.”

---

⁵¹ Deċiża fis-26 ta' Ġunju 2015.

48. Minhabba li l-iskop tal-ftehim tal-partijiet kien illi l-klijenti li tagħhom il-konvenut kien awditur isiru klijenti ta-attur, rilevanti wkoll **Artikolu 151 tal-Kapitolu 386** (Att dwar il-Kumpaniji), liema artikolu jipprovdi dwar il-mod tal-hatra t'awdituri:

“(1) Kumpanija għandha, f’kull laqgħa ġenerali li fiha jkunu preżentati l-kontijiet annwali, taħtar awditur jew awdituri biex jibqgħu fil-kariga mit-tmiem ta’ dik il-laqgħa sat-tmiem tal-laqgħa ġenerali ta’ wara li fiha jkunu preżentati l-kontijiet annwali. Il-kumpanija tista’ taħtar awdituri flimkien u riferenzi f’dan l-Att għal awditur jew awdituri għandhom jitqiesu li jinkludu riferenzi għal awdituri waħedhom jew flimkien ma’ awdituri oħra, skont il-każ.

(2) L-ewwel awdituri tal-kumpanija jistgħu jinhatru mid-diretturi f’kull żmien qabel l-ewwel laqgħa ġenerali tal-kumpanija li fiha jkunu preżentati l-kontijiet annwali; u l-awdituri hekk maħtura għandhom iżommu l-kariga sat-tmiem ta’ dik il-laqgħa.

[...]

(7) Kwalunkwe klawnsola kuntrattwali li tillimita l-għażla mil-laqgħa ġenerali tal-kumpanija skont is-subartikolu (1) għal ċerti kategoriji jew listi ta’ awdituri statutorji jew ditti tal-awditjar fir-rigward tal-hatra ta’ awditur statutorju jew ditta tal-awditjar partikolari sabiex iwettqu l-awditjar statutorju ta’ dik l-entità għandha tiġi pprojbita. Kwalunkwe tali klawnsola eżistenti għandha tkun nulla u bla effett.”

49. **Artikolu 152 tal-Kap. 386** jiddelinea l-proċedura għall-hatra ta’ awditur fil-każ ta’ vakanzi minhabba irtiratar:

“(1) Id-diretturi għandhom f’kull żmien qabel il-laqgħa ġenerali ta’ kumpanija li fiha jkunu preżentati l-kontijiet annwali jimlew vakanza fil-kariga ta’ awditur:

Iżda l-kumpanija f’laqgħa ġenerali tista’ timla’ hi stess dik il-vakanza każwali.

(2) Sakemm tibqa’ dik il-vakanza, kull awditur jew awdituri li jibqgħu jew li jkomplu jistgħu jkomplu hekk jaġixxu.

(3) Fejn ikun propost –

(a) biex jinhatar awditur biex jimla vakanza każwali fil-kariga ta’ awditur b’riżoluzzjoni tal-laqgħa ġenerali; jew

(b) biex jinħatar mill-ġdid b'riżoluzzjoni tal-laqgħa ġenerali awditur li jkun qed jirtira u li jkun ġie maħtur mid-diretturi biex jimla' vakanza każwali, bħala awditur, jew biex jinħatar awditur ġdid minflok dak l-awditur, avviż li jispeċifika l-kondizzjonijiet tar-riżoluzzjoni proposta għandha tingħata minnufih lil persuna proposta li tiġi maħtura u, jekk il-vakanza każwali tinqala' mir-riżenja ta' awditur, lill-awditur li jkun irriżenja.”

50. L-**Artikolu 159** imbagħad jaħseb għal dik l-istanza fejn l-awditur ta' kumpanija jkun jista' jirriżenja mill-kariga tiegħu billi jiddepożita avviż bil-miktub f'dan is-sens fl-uffiċċju registrat tal-kumpanija. L-imsemmi avviż ikun effettiv mid-data li fiha jkun ġie iddepożitat l-avviż jew minn dik id-data l-oħra li tkun speċifikata fih.

Ikkunsidrat;

51. X'inhu dak li sewwasew ftehm u dwaru l-partijiet? Għalkemm fil-ftehim jintqal illi l-konvenut qiegħed “ibiegħ” il-prattika tiegħu lill-attur; meta ġie kontro-eżaminat xhed illi “*I did not sign a sale of my practise because I cannot do that. I signed an agreement whereby I would recommend Glen to the Service providers who may appoint him as the auditor*”⁵². Fil-ftehim jingħad illi “*the Transferor is hereby selling his Practice to the Transferee who accepts, purchases and acquires same, which Practice includes, but is not necessarily Limited to, all accounting, taxation, audit and other relative Services rendered to Transferor's clients*”⁵³.

52. Il-partijiet huma żewġ awdituri liċenzjati. Huma ben konsapevoli illi awditur li qed jirtira ma jappuntax l-awditur li jsegwih. Id-disposizzjonijiet tal-liġi fuq riportati huma ċari fir-rigward. Huma l-azzjonisti jew id-diretturi (f'istanzi imsemmija fil-liġi) li jistgħu jappuntaw l-awditur jew awdituri u ħadd aktar.

53. Il-Qorti ma għandha l-ebda dubju illi dan kollu kienu jafu bih il-partijiet fil-mument li qed jiffirmaw il-ftehim ta' bejniethom, anke għaix dawn huma regoli

---

⁵² Fol 794 tal-proċess.

⁵³ Fol 12 tal-proċess. Enfasi miżjud.

elementari għal min hu midhla tad-dinja tal-awditjar finanzjarju. L-“accounting, taxation, audit and other relative Services” li l-konvenut kien qed “ibiegħ” lill-attur kienu dejjem soġġetti li t-trasferiment ta’ kull servizz individwali jiġi aċċettat mill-klijent rispettlv. Appena huwa neċessarju jingħad illi l-kuntratti jorbtu biss lill-partijiet kontraenti, sew dawk li jidhru personalment kif ukoll dawk li jidhru permezz tal-mandatarji tagħhom. Dan huwa rifless fil-Kodiċi Ċivili tagħna meta jipprovdi illi l-kuntratti għandhom effett bejn il-partijiet li jikkuntrattaw biss, u ma jistgħux ikunu ta’ ħsara jew ta’ għid għal ħaddieħor, ħlief fil-każijiet li tgħid il-liġi (**Art. 1001, Kap. 16**) (ara **Michael Fenech v. Maria Dolores Mifsud et.** - Qorti tal-Appell - 13 ta’ Lulju, 2023). Imkien ma jingħad fil-ftehim li l-konvenut kien qed jiggarrantixxi illi l-klijenti tiegħu kienu ser jaċċettaw lill-attur. Għall-kuntrarju, il-ftehim jikkontempla x’jiġri fl-eventwalita’ li klijenti tal-konvenut ma jaċċettawx li jinqdew bis-servizzi tal-attur. Hemm kontemplat fil-ftehim mekkanizmu kif il-preżż globalment pattwit jiġi aġġustat ‘l isfel. (klawsola 2) ii) tal-ftehim).

54. Permezz ta’ l-ewwel żewġ talbiet tiegħu l-attur qed jitlob li l-Qorti tirrexxindi u tħassar il-ftehim ta’ bejn il-parijiet minħabba inadempjenza u ksur tal-istess addebitat lill-konvenut. Mod ieħor, l-attur qed jinvoka l-kundizzjoni riżolutiva tacita.

55. **Artikolu 1068 tal-Kodiċi Ċivili** jipprovdi illi kundizzjoni riżolutiva mhux espressa titqies dejjem magħmula f’kuntratt meta dan ikun bilaterali. Meta si tratta tal-kundizzjoni riżolutiva tacita, il-kuntratt ma jinħallx *ipso iure*; u lanqas ma tista’ tali kundizzjoni tiġi invokata bħala eċċezzjoni imma jeħtieġ li min irid jinvokaha jistitwixxi kawża *ad hoc*. Fil-każijiet fejn verament jirriżulta li l-konvenut ma onorax l-obbligi kuntrattwali tiegħu, huwa mħolli fid-diskrezzjoni tal-Qorti, skont iċ-ċirkostanzi partikolarli tal-każ, tagħtix żmien xieraq lill-konvenut iwettaq dak li kellu obbligu li jwettaq, jew inkella xxolji l-kuntratt bis-saħħa tal-Artikolu 1068. Sabiex kuntratt jiġi xolt jeħtieġ illi l-inadempjenza tkun gravi fil-kuntest tal-kuntratt meħud ukoll in konsiderazzjoni l-konsegwenzi derivanti mir-riżoluzzjoni.

56. Il-parti fuq kuntratt li tallega li l-parti l-oħra fuq l-istess kuntratt naqset milli tonora obbligu kuntrattwali minnha assunt; għandha l-għażla, irrispettivament jekk il-kondizzjoni riżolutiva hiex espressa jew taċita, illi jew titlob ix-xoljiment tal-kuntratt u d-danni jew inkella, jekk ikun possibbli, titlob li l-parti l-oħra tiġi ordnata teżegwixxi l-obbligu kuntrattwali tagħha. (**Art. 1069 tal-Kodiċi Ċivili**).
57. L-attur jallega li l-konvenut kiser il-kuntratt meta naqas milli jlaqqgħu mal-klijenti kollha fi żmien xahar. Waħda mill-kundizzjonijiet tal-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017 taqra proprju hekk: *“The Transferor undertakes to introduce the Transferee to the clients listed in the attached Document “A” within one month from today’s date”*.
58. Huwa minnu li sa żmien xahar wara li gie ffirmit il-ftehim il-konvenut ma kienx għadu laqqa' lill-attur mal-klijenti kollha tiegħu.⁵⁴
59. Permezz tat-tmien eċċezzjoni tiegħu il-konvenut jilqa' għat-talbiet attriċi billi jgħid illi *“... l-eccipjenti wettaq l-obbligi kollha assunti minnu fil-ftehim ... u jekk kien hemm xi nuqqas ta' introduzzjoni ma' numru ta' klijenti ohra li ma jaqawx taht il-kappa ta' “Company Service Providers” dan kien a kawza ta' inadempjenza tal-attur li jottempera ruhu mal-obbligi assunti minnu fl-istess ftehim ...”*
60. Din hija eċċezzjoni in linea mal-massima legali ***inadimplenti non est adimplendum***, li tfisser illi min ikun inadempjenti fuq kuntratt ma jistax jippretendi li l-parti l-oħra tkun adempjenti. Principju dan fil-forma ta' detterrent kontra n-non osservanza tal-obbligi kontrattwali fis-sens illi min jonqos li jonora l-obbligi kontrattwwali tiegħu ma jkunx jista' jeżiġi li l-parti l-oħra teżegwixxi l-obbligi tagħha. F'tali ċirkostanzi meta l-parti inadempjenti tipproċedi kontra l-partu l-oħra għall-eżekuzzjoni tal-kuntratt, din ta' l-aħħar tista' bħala difiża tressaq l-inadempjenza tal-attur. Tali difiża hija legittima

---

⁵⁴ Ara email tas-27 ta' Settembru 2017 a fol 85 tal-proċess.

meta hija msejsa fuq il-buona fede u cioe' meta hija ġustifikata minħabba inadempiment gravi da parti tal-attur.

61. Mill-provi mressqa jirriżulta illi l-ottimiżmu li seta' kellhom il-partijiet meta ffirmaw il-ftehim ġie rinfaccjat bir-realta tal-implimentazzjoni tal-kuntratt li kien tista' tgħid totalment dipendenti fuq jekk il-klijenti tal-konvenut jaċċettawx lill-attur bħala l-awditur ġdid tagħhom. Jirriżulta illi l-klijenti l-kbar tal-konvenut, senjatament dawk imsejha "Company Service Providers" li waħedhom kienu jattiraw ħafna xogħol, ma aċċettawx illi l-attur jiġi nominat l-awditur tagħhom minflok il-konvenut. Riedu illi l-konvenut jibqa' bħala l-awditur tagħhom, għalkemm ma kellhomx oġġezzjoni illi l-attur jibda jattendi għandhom sabiex jagħmel ix-xogħol; pero' f'isem il-konvenut.

62. Dan sa ċertu punt lanqas huwa sorprendenti tenut kont illi l-konvenut kien persuna b'ħafna snin ta' esperjenza li mal-klijenti kellu relazzjoni professjonali li tmur lura snin twal; mentri l-attur kien għadu fil-bidu tal-karriera professjonali tiegħu mingħajr wisq esperjenza tant li l-prattika privata tiegħu jidher li kienet għadha fl-istadju embrejoniku tagħha. Jirriżulta illi l-attur kien għadu kemm akkwista l-warrant ta' awditur 'Novembru 2016.

63. Il-klijenti l-kbar tal-konvenut, il-"Company Service Providers", kienu riluttanti illi jingaggaw lill-attur b'sostituzzjoni tal-konvenut. Carl Buttigieg, Head of Accounts mad-ditta Francis J Vassallo u Christopher Armstrong ta' Papillon Services, li waħedhom kienu jattiraw numru kbir ta' kumpaniji bħala xogħol lill-konvenut, għamluwha ċara li ma kienux lesti, almenu f'dak l-istadju, li l-attur jiġi nominat awditur minflok il-konvenut. Carl Buttigieg xhed illi fil-bidu tas-sena 2017 il-konvenut kien introduċihom mal-attur u li f'laqgħa minnhom mad-diretturi kien hemm preżenti l-partijiet. Jgħid illi huma ma kienux lesti li jinnominaw awditur ta' ftit esperjenza. Riedu illi, sabiex 'il quddiem ikunu jistgħu jikkonsidraw jekk jiġix nomiant l-attur, li fil-frattemp il-konvenut ikompli bħala l-awditur tagħhom u l-attur jibda jassistih sabiex ikun f'posizzjoni li jevalwaw lill-attur. Kien għalhekk li aċċettaw li l-attur jibda jattendi l-uffiċju

tagħhom pero' r-relazzjoni tibqa' mal-konvenut. Xhied hekk Carl Buttigieg: "I can also say that we informed ... a number of clients that Craig was going out of the picture and they moved straight to other clients [recte. auditors] without waiting for further communication". Min-naħa tiegħu Christopher Armstrong ta' Papilio Services Limited xhed fis-seduta tal-14 ta' Ottubru, 2020 illi : "... when Stuart first approached me that was around January 2017 and at that particular point I wanted to assess his [tal-attur] experience and his qualifications and see whether he is suitable for potential clients. I made it clear at that meeting that I was concerned of his experience..."

64. Huwa evidenti illi l-akbar żewġ klijenti tal-konvenut ma aċċettawx li l-attur jidhol fiż-żarbun tal-konvenut kif xtaqu l-partijiet. Il-preokkupazzjoni ta' dawn il-Company Service Providers kienet simili u cioe' illi l-attur ma kellux esperjenza u ma riedux joffru lill-klijenti tagħhom awditur ta' mingħajr esperjenza.
65. Huwa f'dan ix-xenarju li x-xilja tal-attur li l-konvenut ma laqqawx mal-klijenti kollha tiegħu trid tiġi eżaminata. Il-premessa tal-attur illi għaliex il-konvenut ma laqqgħux mal-klijenti "kollha" tiegħu allura huwa passibbli għal danni kontrattwali ta' 'l fuq minn €200,000.00 hija premessa maqtugħa mir-realta'; premessa li tinjora kompletament l-avvenimenti li żviluppaw wara li gie ffirmat il-ftehim.
66. F'dan ix-xenarju, in-nuqqas da parti tal-konvenut li jlaqqgħu mal-klijenti "kollha" tiegħu ma jistax jitqies li kien intenzjonat sabiex il-konvenut imur lura minn dak li ftiehem. Di fatti l-attur ma hux jiċċhad illi il-Company Service Providers klijenti tal-konvenut ma aċċettawhx bħala sostitut tal-konvenut. Lanqas jiċċhad illi prattikament kontra dak miftiehem oriġinarjament, u minħabba r-reżistenza li ġew rinfaċċjati biha mit-terzi klijenti tal-konvenut, il-partijiet kienu kostretti jimmodifikaw il-ftehim oriġinali billi l-konvenut jibqa' jidher bħala awditur u l-attur jibda jagħmel ix-xogħol ta' awditjar u jirċevi 75%

tal-onorarju minflok il-50% li kienu ftehm u originarjament, evidenti b'vantagg finanzjarju notevoli a favur l-attur. Dan il-ftehim gdid l-attur aċċettah bil-kliem illi ma kellux għażla. Dan seħħ f'April 2017, tlett xhur biss wara li ffirmaw il-ftehim. Dan il-ftehim gdid prattikament bejn il-partijiet biddel radikalment dak mifiehem fuq l-iskrittura tad-9 ta' Jannar 2017. Għalkemm l-iskrittura tad-9 ta' Jannar 2017 ma gietx emendata, fix-xhieda tagħhom il-partijiet qablu li kien sar dan il-ftehim tramite l-iskambju ta' emails. Hemm ukoll referenza għal dan il-ftehim kif ukoll għall-persentaġġ fl-ittra mhejjija mill-konvenut stess meta ppropona li jfformalizzaw dak li kien qed isir fil-prattika u cioe' *sub-contracting*. Għalkemm l-attur kien aċċetta li jibdeu jaħdmu b'dak il-mod għaliex fi kliemu stess ma kellhomx għażla, u għalkemm il-partijiet ftehm u illi l-attur jibda jithallas 75% tal-onorarju minflok 50%, l-attur irrifjuta li jfformalizzaw dik il-bidla billi ssir kitba ffirmata.

67. Sew l-attur kif ukoll il-konvenut kellhom interess illi l-klijenti tal-konvenut jaċċettaw lill-attur. L-attur għar-raġuni illi jakkwista klijenti godda. Il-konvenut sabiex ikun jista' jigbor il-valur li ftiehem fuq il-kuntratt mal-attur għaliex kien jiddependi minn kemm klijenti l-attur kien ser isir l-awditur tagħhom.

68. Din it-trasformazzjoni tal-ftehim hija parzjalment rikonoxxuta mill-istess attur fis-seba' premessa fir-rikors promotur tant li qed jitlob li għax-xogħol li għamel jithallas 75% u mhux 50% kif hemm stipulat fil-kuntratt. Din il-bidla fil-ftehim hija manifestata wkoll minn email li l-attur bghat lill-konvenut fit-18 ta' Mejju 2017, meta l-attur informa lill-konvenut li kien thallas tax-xogħol li għamel lill-kumpanija Vincent Mifsud Limited, ex-klijent tal-konvenut, F'dik l-email l-attur jinforma lill-konvenut illi "*The 50% due to you will be deducted against the 75% fee due to me on any Vassallo & Papilio audit done under your name.*"⁵⁵ Huwa evidenti għall-Qorti illi l-konvenut kien qed jagħmel l-għalmu tiegħu sabiex nonostante d-diffikultajiet riskontrati mal-akbar klijenti tiegħu, l-attur mhux talli ma jigjix zvantaggjat, talli finanzjarment imur aħjar. Mhux verosimili illi l-

---

⁵⁵ Fol 168 tal-proċess.

konvenut kien offra persentaġġ mill-audit fees oġhla minn dak miftiehem għaliex ried jikser il-ftehim. Tali allegazzjoni da part tal-attur la ssib riskontru fil-provi u wisq anqas fil-loġika.

69. Fil-ftehim tad-9 ta' Jannar, 2017 il-partijiet ma kienux hasbu għall-eventwalita' illi l-klijenti tal-konvenut jirrifjutaw li jingagġaw lill-attur u fl-istess hin l-attur jibda jaħdmilhom f'isem il-konvenut. Ir-rifjut tal-attur illi jifformalizzaw dak li effettivament ftehm u attwaw il-partijiet qajla jagħmel sens speċjalment meta jiġi kkunsidrat il-konsegwenzi fiskali li dan kollu kien ser ikollu fuq il-partijiet. Filwaqt li skont il-ftehim l-ex klijenti tal-konvenut li jaċċettaw li jingagġaw lill-attur kienu ser jibdew iħallsu lill-attur direttament għax-xogħol li jkun qed jagħmlilhom; bil-ftehim il-ġdid bejn il-partijiet il-konvenut kien ser jibqa' l-awditur tal-klijenti, ix-xogħol jagħmlu l-attur f'isem il-konvenut; b'dan li l-konvenut iħallas lill-attur 75% tal-audit fees minflok 50%. Ladarba l-klijenti irrifjutaw li jingagġaw direttament lill-attur, u ladarba l-konvenut baqa' jidher bħala l-awditur bir-responsabbiltajiet kollha li tali posizzjoni ġġib magħha, l-inkarigu li l-konvenut ta lill-attur ma kienx kontemplat fil-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017.

70. Dak li effettivament ftehm l-partijiet dwar il-klijenti li ma aċċettawx lill-attur bħala awditur kien *sub-contracting*. L-iskuża tal-attur illi huwa rrifjuta li jifformalizzaw dak il-ftehim għaliex mhux hekk kienu oriġinarjament ftehm hija skuża dgħajfa tenut kont illi l-attur stess aċċetta, minħabba ċirkostanzi barra l-kontroll tal-partijiet, illi jaħdem bħala *sub-contractor*. Figura li fil-kamp finanzjarju hija rikonoxxuta. Għaladarba l-attur ma kienx impjegat tal-konvenut, kienet evidenti l-ħtieġa li dak li ftehm bi skambju ta' emails jiġi formalizzat.

71. Jirriżulta illi l-attur baqa' jaħdem taħt dawk iċ-ċirkostanzi mhux kontemplati fl-kuntratt tant li jirriżulta illi hadem fuq numru ta' audits, erba' audits ta' Francis J Vassallo & Associates u żewġ audit files (preparazzjoni biex isiru l-audits u ċioe kuntratti, rċevuti, fatturi, statements ta' spejjeż, eċċ) u *financial statements* (isiru wara li l-awditur ikun ċert mill-figuri tal-accounts) ta' Papilio.

L-attur fisser li bejn ix-xhur ta' Ġunju u nofs Ottubru 2017 huwa kien hadem fuq *audits* oħra li jaqaw taħt is-CSPs. Din il-ħidma tal-attur ma' kumpaniji riferuti mill-*Company Service Providers* sa Ottubru 2017 kienet qed issir f'isem il-konvenut bħala awditur; ħidma li kienet qed issir mhux skont il-ftehim oriġinali imma skont il-ftehim milħuq bejn il-partijiet dettatt miċ-ċirkostanzi kif żviluppaw. Ma jirriżultax illi sa Ottubru 2017 l-attur kien qed jilmenta illi kien hemm xi klijenti li kien għadu ma ltaqax magħhom. L-attur jgħid ċar u tond illi l-unika raġuni li baqa' jaħdem taħt dawk iċ-ċirkostanzi kienet it-tama li eventwalment il-klijenti tal-konvenut jaċċettawh bħala l-awditur tagħhom.

72. Tant hu hekk illi fit-30 ta' Novembru, 2017 l-attur bgħat ittra uffiċjali lill-konvenut li fiha jingħad kif isegwi:

“... filwaqt li jagħmillek referenza għall-ftehim li sar bejneq u bejnu datat disgħa (9) ta' Jannar tas-sena elfejn u sbatax (2017), liema ftehim inti nqast milli tonora billi fost l-oħrajn ma trasferejtx il-prattika tax-xogħol tiegħek lill-mittenti u żammejt minflok il-klijenti li kellhom jiġu mgħoddija lill-mittenti, filwaqt li ftehemt mal-mittenti sabiex jagħmel xogħol ta' awditjar li għalih inti bqajt ma hallastux, qed tintalab sabiex mhux aktar tard minn ħames (5) ijiem minn meta tircievi din l-ittra uffiċjali” (sottolinear tal-qorti).

73. Dan huwa rikonoxximent ieħor da parti tal-attur illi sussegwenti għall-ftehim tad-9 ta' Jannar, 2017 il-partijiet kienu waslu għall-ftehim ieħor bejniethom fejn il-konvenut jibqa' l-awditur tal-klijenti riferuti minn FJV&A u minn Papillon Services filwaqt li l-attur jiġi sub-kuntrattat mill-konvenut sabiex jagħmel ix-xogħol ta' awditjar f'isem il-konvenut. Huwa f'dan ix-xenarju li wara li nħoloq disgwid serju bejn il-partijiet li l-konvenut ta struzzjonijiet lill FJV&A sabiex jikkomunikaw direttament miegħu u mhux aktar mal-attur. L-arranġament li kienu qed jaħdmu biegh il-partijiet ma kienx fit-termini tal-ftehim tad-9 ta' Jannar, 2017 li qajla tista' tgħid li ddekolla.

74. Ikkonsidrat il-premess u meħud kont taċ-ċirkostanzi kollha li rriżultaw minn wara l-iffirmar tal-ftehim b'mod partikolari ir-reżistenza tal-*Company Service Providers* li jingaggaw direttament lill-attur, u meħud kont li l-partijiet

immodifikaw il-ftehim originali bil-mod kif fuq spjegat; din il-Qorti ma tikkonsdirax fondata l-ewwel talba tal-attur fejn jixli lill-konvenut illi kiser l-obbligi kontrattwali tiegħu.

75. Ġaladarba din il-Qorti ma sabitx lill-konvenut responsabbli għall-ksur tal-obbligi kuntrattwali minnu assunti, it-talbiet attriċi dwar danni ser jiġu respinti.

76. Għalkemm qed issib illi l-konvenut ma hux responsabbli għall-ksur tal-ftehim tad-9 ta' jannar, 2017; xorta waħda tqis illi għax-xogħol li l-attur leħaq għamel għandu dritt li jithallas skond il-ftehim u fl-istess ħin għandu l-obbligu li jhallas lill-konvenut sehemu mill-audit fees li jkunu tħallsu direttament lill-attur.

77. Mhux kontestat li l-attur għamel xogħol kemm għall-ex klijenti tal-konvenut li aċċettaw li jingagġawh direttament bhala awditur; kif ukoll għall-klijenti li kienu u baqgħu tal-konvenut għaliex ma aċċettawx li jaħtru lill-attur bhala l-awditur tagħhom.

78. Għal dak ix-xogħol l-attur għandu jedd jithallas skont ma ftehm u l-partijiet.

79. Il-partijiet kienu qablu fl-20 t'April 2017 jew ġranet qabel li "*As for fees, we had agreed that although I will still be billing in my name until the two service providers agree to work directly with you, you would invoice me for ¾ of the fee when I get paid.*"⁵⁶ Dan il-ftehim baqa' fis-seħħ sa tal-anqas sas-16 ta' Ottubru 2017 meta l-konvenut baġhat l-ittra lill-attur speċifikament tipprovdi li "*that your share of the audit fees for audit jobs in respect of the year ending 31 December 2016 for which I sub-contract you will be 75%.*"⁵⁷

80. Kien biss l-għada u cioè fis-17 t'Ottubru 2017 li l-konvenut iddeċieda li r-rata ta' xogħol magħmul mill-attur kellha tkun ta' 25% u dan għaliex ix-xogħol ma kienx

---

⁵⁶ Fol 24 tal-proċess.

⁵⁷ Fol 30 tal-proċess.

qiegħed ikun “*well documented*”⁵⁸. Din il-Qorti tinnota li din kienet l-ewwel darba li saret din l-allegazzjoni ta lanqas bil-miktub. Il-konvenut naqas milli jippreżenta korrispondenza li turi li huwa kien qiegħed jiġbed l-attenzjoni tal-attur b’dan in-nuqqas. Li intwera kien li sar qbil bejn il-partijiet li l-attur ma jagħmilx id- *draft financial statements* peress li l-attur kien qiegħed juża formula differenti minn dik li kien juża l-konvenut bil-konsegwenza li dan tal-aħħar kien ikollu jerġa’ jagħmilha mill-ġdid u sabiex jiġi evitat hela ta’ hin min-naħa tal-attur sar qbil li jsir hekk.

81. Din il-Qorti tqis li l-konvenut ma kellu ebda problema sas-16 t’Ottubru 2017 li jħallsu 75% tax-xogħol, kien biss meta l-attur irrifjuta li jiffirma l-ittra li ddeskrivih bħala *subcontractor* li l-konvenut għamel l-allegazzjoni imsemmija fil-paragrafu ta’ qabel dan.

82. L-espert tal-Qorti l-awditur Victor Camilleri irrelata li ta’ l-anqas tmintax-il *audit* ma kienu jirrikjedu ebda aġġustament għaliex altrimenti s-Sur Craig kien jitlob lis-Sur Azzopardi jagħmilhom. Jgħid hekk l-espert: “*This schedule presented to me and attached to this report confirms that at least for those 18 audits no further adjustments were necessary, otherwise Mr. Craig would have told Mr. Azzopardi to adjust accordingly.*”

83. Din il-Qorti temmen, u anke għaliex ma ġiex muri mod iehor, li l-użu differenti ta’ *formulas* ma jwassalx għal xogħol ħazin jew ta’ kwalità inferjuri. Din il-Qorti tosserva wkoll li l-konvenut ma weriex li l-*formula* użata mill-attur ma kinitx skond l-istandards internazzjonali.

84. Fid-dawl ta’ dan kollu l-Qorti sejra tgħaddi sabiex tillikwida l-kumpens dovut lill-attur tax-xogħol li għamel. Distinzjoni jeħtieġ issir bejn dawk l-audits li kienu kompletati u dawk l-audits li ma ġewx kompletati.

---

⁵⁸ Fol 31 tal-proċess.

85. L-espert tal-Qorti qies li r-rata ġusta għal xogħol komplut għandha tkun ta' 50%. Mistoqsi in eskussjoni mill-attur għaliex m'applikax il-75% kif miftiehma, l-espert spjega li dan għamlu fost oħrajn għaliex "*Mr. Craig was the sole person responsible of any aftermaths.*"⁵⁹ Din il-Qorti ma tarax li r-raġuni mogħtija mill-espert tirrifletti il-ftehim ta' bejn il-partijiet. La jirriżulta li l-attur hadem l-audit kollu u skont il-ftehim il-ġdid l-attur kellu jithallas 75% tax-xogħol li jagħmel f'isem il-konvenut; ma hemm l-ebda raġuni valida għaliex dak il-ftehim ma jiġix onorat.

86. L-espert ġudizzjarju rrelata: "... Mr Azzopardi has done or tried to do the work assigned to him. This is referenced by the information contained and seen in the pen drive given to me. It appears that Mr Azzopardi worked on 30 companies made up of 18 audits which were completed from the point of view of Mr Azzopardi and 12 others which were still work in progress. The value of the audit completed was €17,200 net of vat and the others (work in progress) had a value of €12,400 net of vat ... During the progress of this law case, Mr Craig has said that the work performed by Mr Azzopardi was not up to standard as expected by him and as per email dated 17 October 2017 – reference 31 Dok F – Mr Craig through his lawyer had provided me on the 06 September 2022 with a list of clients (19) which seem to have been concluded before the final dispute (17 October 2017) except for 2 clients which according to Mr Craig were concluded on the 19 October 2017 and 08 November 2017. This schedule presented to me and attached to this report, confirms that at least for those 18 audits no further adjustments were necessary, otherwise Mr Craig would have told Mr Azzopardi to adjust accordingly."

87. Skont l-espert ġudizzjarju tax-xogħol ta' audits kompluti li għamel l-attur attira audit fees fis-somma ta' €17,200. Jirriżulta pero' illi fil-komputazzjoni tal-espert ġudizzjarju ma ġewx inklużi l-audit fees ta' Tooltech ammontanti għal €1,984.00 u ta' Wakant ammontanti għal €850.00. Għaldaqstant il-

---

⁵⁹ Fol 900 tal-proċess.

valur ta' audit fees dwar audits kompletati mill-attur f'isem il-konvenut jammonta għal €20,034 oltre 18% VAT ie. €23,640.12. L-ammont dovut lill-attur huwa l-ekwivalenti ta' 75% ie. €17,730.09 VAT inkluz

88. Fir-rigward tax-xogħol li ma kienx komplut, l-espert fisser għaliex l-attur għandu jithallas 25% tal-*audit fee* dovuta. Il-Qorti taqbel mal-opinjoni tal-espert ġudizzjarju. L-espert ġudizzjarju, dwar dan ix-xogħol mhux komplut, ta stima ta' €12,400. Il-Qorti qed tadotta r-relazzjoni tal-espert ġudizzjarju fir-rigward u konsegwentement qed tillikwida l-ammont dovut lill-attur fis-somma ta' tlett elef u mitt ewro (€3,100)⁶⁰ oltre l-VAT ie. €3,658.00

89. Is-somma globali dovuta mill-konvenut lill-attur qed tiġi likwidata fis-somma ta' wieħed u għoxrin elf, tlett mija u tmienja u tmenin ewro (€21,388).

90. Minn dan l-ammont il-konvenut għandu jnaqqas nofs l-audit fees illi l-attur irċeva direttament mingħand il-kumpaniji li għamlilhom l-audit fit-termini tal-ftehim tad-9 ta' Jannar, 2017.

91. Dwar l-ammont dovut mill-attur lill-konvenut għal xogħol li l-attur għamel għal ex klijenti tal-konvenut li aċċettaw lill-attur bħala l-awditur il-ġdid tagħhom, il-perit komputista jirrelata illi l-valur komplessiv tal-audit fees relattiv għal dak ix-xogħol kien ta' €7,350.00 oltre 18% Vat ie. €8,673.00.

92. Dan kien xogħol li sar fit-termini tal-ftehim oriġinali u għalhekk l-attur għandu l-obbligu li jgħaddi nofshom lill-konvenut u cioe' s-somma ta' €4,336.50

93. Meta ssir tpaċija bejn dawn iż-żewġ krediti reċiproċi l-bilanċ huwa favur l-attur fis-somma ta' sbatax-il elf u wieħed u ħamsin ewro u ħamsin centezmu (€17,051.5).

---

⁶⁰ ie. 25% ta' €12,400

Ikkunsidrat;

94. Il-Qorti ma sabitx lill-konvenut responsabbli għall-ksur tal-ftehim tad-9 ta' Jannar, 2017 u għalhekk l-ebda danni ma huma dovuti. Pero' li kieku għas-saħħa tal-argument biss kellu jiġi kkunsidrat li kien hemm inadempjenza kontrattwali da parti tal-konvenut; l-ingaġġar tal-attur mill-klijenti tal-konvenut ma kienx wieħed garantit. Il-konvenut lanqas seta jiggarantixxi li l-klijenti kienu ser iqabdbu lill-attur u kien għalhekk li fil-ftehim tad-9 ta' Jannar 2017 hasbu għal din l-eventwalita. In oltre l-liġi stess tiddettata kif għandu jiġi appuntat awditur. L-attur dan kien jafu jew messu kien jafu. Dan allura jfisser li ma kien hemm ebda ċertezza li l-attur kien verament ser jagħmel il-qligħ minnu pretiż permezz ta' din il-kawża. Lanqas il-fatt li l-attur hadem f'isem il-konvenut u mhux f'ismu proprju fuq numru ta' *audits* ta' klijenti tal-konvenut ma kien garanzija li dawk il-klijenti kienu ser iqabdu lilu una volta l-konvenut jirtira. Tajjeb jiġi sottolineat illi f'għajnejn il-klijenti x-xogħol kien għadu qed isir mill-konvenut bl-għajnuna tal-attur.

95. L-attur jgħid li ċ-ċertezza li kien ser jieħu dawn il-klijenti temani minn dak li qalulu s-CSPs u l-atteggjament tagħhom lejh. L-attur jgħid li FJV&A iggarantixxa li għas-sena bażi 2017 kien ser iqabbad lilu bhala l-awditur tal-kumpaniji li sa dak iż-żmien kienu għadhom klijenti tal-konvenut.

96. Fl-ewwel lok jiġi osservat li l-attur ipprezenta ħafna korrispondenza elettronika iżda l-ebda waħda minnhom ma kienet tipprovdi din il-garanzija. Huwa minnu li dawn kienu qegħdin jaħdmu miegħu, iżda dan taħt il-ħarsien tal-konvenut u għaliex il-konvenut kien lest li jgħorr ir-responsabilità kollha meta kien jiffirma għal *audits* hu. Fit-tieni lok, din il-Qorti tosserva li filwaqt li Carl Buttigieg għal FJV&A qal li huwa ma kienx għadu ifforma opinjoni fuq ix-xogħol tal-attur, Chris Armstrong qal li huwa kien xettiku mill-bidu mill-attur u dan stante li għandu nuqqas ta' esperjenza u professjonalità. Dan tal-aħħar jgħid ukoll li nonostante

li l-attur jipprovdi s-servizz tiegħu lil żewġ klijenti tagħhom, dawk kienu l-unika tnejn li seta' jafdah bihom. In oltre ż-żewġ CSPs insistew li d-deċiżjoni aħharija ta' liema awditur għandu jkun imqabba, hija tal-kumpanija u mhux tagħhom u filwaqt li huma setgħu jagħmlu r-rakkomandazzjonijiet tagħhom lil dawn il-klijenti huma ma jistgħux jimponu fuq il-klijenti tagħhom sabiex jingagġaw lill-attur.

97. Għalhekk il-Qorti tqis illi anke jekk għas-saħħa tal-argument biss ġie kkunsidrat li l-konvenut kiser il-ftehim ta' bejn il-partijiet, l-attur ma rnexxielux jipprova d-danni minnu reklamati għaliex dwar xogħol fil-futur ma kien hemm xejn ċert u kollox kien jiddependi mill-volonta ta' terzi.

98. Fir-rigward tal-kap tal-ispejjeż, tenut kont illi l-attur talab li jiġi kanonizzat kreditur ta' circa €200,000.00 filwaqt li qed jiġi kkanonizzat kreditur fis-somma ta' €17,051.50, anqas minn 10% tal-ammont oriġinarjament reklamati mill-attur; il-Qorti, b'applikazzjoni tal-artikolu 223 tal-Kap. 12, tordna illi l-attur għandu jhallas disa' parti minn għaxra (9/10) tal-ispejjeż ġudizzjarji filwaqt li l-konvenut għandu jhallas part minn għaxra (1/10) tal-ispejjeż ġudizzjarji.

99. Dwar l-imgħax legali mitlub, tenut kont illi l-ammont kanonizzat kien ammont da likwidarsi, qed tordna li l-imgħax legali fuq is-sorte jibda jiddekorri millum.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi filwaqt li tiddisponi mill-eċċezzjonijiet tal-konvenut konformement ma' dak hawn fuq deċiż;

1. **Tiċħad** l-ewwel talba, peress li ma sabitx li l-konvenut kiser il-ftehim tad-9 ta' Jannar, 2017;

2. **Tilqa' parzjalment** it-tieni talba u tordna r-rexxissjoni u tħassir tal-ftehim ta' bejn il-partijiet tad-9 ta' Jannar, 2017 filwaqt li tiċhadha fejn intalab li l-ftehim ma jistax jiġi attwat b'tort uniku tal-konvenut;
3. **Tilqa' in parte** t-tielet talba, tillikwida l-ammont li l-konvenut għandu jħallas lill-attur fis-somma ta' sbatax-il elf u wieħed u ħamsin ewro u ħamsin centezmu (€17,051.5).
4. **Tiċhad** ir-raba' u l-ħames talba attriċi.
5. **Tilqa' parzjalment** is-sitt talba, tordna lill-konvenut iħallas lill-attur is-somma hawn fuq likwidata ta' €17,051.50 bl-imgħax legali millum sad-data tal-effetti pagament.

Bl-ispejjeż inkwantu għal disa' parti minn għaxra (9/10) a karigu tal-attur, u in kwantu għal parti minn għaxra (1/10) a karigu tal-konvenut.

Onor. Robert G. Mangion

Imħallef

3 ta' Mejju, 2024

Deputat Registratur